

Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського
Служба інформаційно-аналітичного забезпечення
органів державної влади (СІАЗ)

Резонанс

Передрук матеріалів дозволяється лише
після погодження з СІАЗ: siaz@pochta.ru

№ 49

4 члипня 2013 р.

РЕЗОНАНС

Бюлетень матеріалів оперативної інформації електронних видань
Додаток до журналу “Україна: події, факти, коментарі”

№ 49 2013

Для керівників та їхніх референтів

Засновники:

Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського
Служба інформаційно-аналітичного забезпечення
органів державної влади (СІАЗ)

Головний редактор

В. Горовий, д-р іст. наук, проф., заступник гендиректора НБУВ

Редакційна колегія:

Т. Гранчак, Ю. Половинчак, Л. Чуприна

Заснований у 2003 році
Виходить двічі на тиждень

Адреса редакції:

НБУВ, просп. 40-річчя Жовтня, 3, Київ, 03039, Україна
Тел. (044) 524-25-48, (044) 525-61-03
E-mail: siaz@pochta.ru
www.nbu.gov.ua/siaz.html

Передрук — тільки з дозволу редакції

© Національна бібліотека України
імені В. І. Вернадського, 2013

ЗМІСТ

У центрі уваги	3
-----------------------------	----------

Аналітичний ракурс

Тарасенко Н.

Реформа місцевого самоврядування – перші кроки на новому етапі	4
--	----------

Горенко Т.

Нова електронна форма звітності: ризики запровадження	22
---	-----------

Законодавча влада	28
--------------------------------	-----------

Виконавча влада	35
------------------------------	-----------

Політика	42
-----------------------	-----------

Економіка	48
------------------------	-----------

Економіка України в контексті світових кризових тенденцій.....	52
--	-----------

У ЦЕНТРИ УВАГИ

Участь Президента України В. Януковича в пленарному засіданні глав держав Вишеградської четвірки та України

Саміт глав держав Вишеградської четвірки (Вишеградської групи) – Польщі, Словаччини, Угорщини та Чехії – відбувся 2–3 липня 2013 р. у резиденції президента Республіки Польща Б. Коморовського у м. Вісла (Республіка Польща) в рамках завершення польського головування в цьому об'єднанні. Четверте головування Республіки Польща у Вишеградській групі пройшло під гаслом «Інтеграція та єдність» та тривало з 1 липня 2012 р. до 30 червня 2013 р.

Ключова тема зустрічі у Віслі – «Об'єднання Центральної Європи у сфері інфраструктури та людського виміру».

Захід у Віслі став логічним продовженням попередніх зустрічей у форматі «В-4+» – зустрічей глав урядів країн Вишеградської четвірки з президентом Франції Ф. Олландом і федеральним канцлером Німеччини А. Меркель (6 березня 2013 р.), а також з прем'єр-міністром Японії С. Абе (16 червня 2013 р). Особливістю цієї зустрічі є запрошення взяти в ній участь Президента України В. Януковича.

Засідання глав держав Вишеградської четвірки та України відбулося 3 липня.

Потім відбулась окрема зустріч В. Януковича та Б. Коморовського.

Під час саміту В. Янукович поінформував про перебіг виконання Україною зобов'язань у контексті підписання Угоди про асоціацію з ЄС. Після зустрічі з президентами країн Вишеградської четвірки глава Української держави заявив про готовність України виконати всі висунуті Євросоюзом умови до запланованого на листопад саміту Східного партнерства, на якому планується підписання Угоди про асоціацію.

Також В. Янукович поінформував, що частину необхідних для цього законів Верховна Рада ухвалить цього тижня, решту – у вересні. Він також зазначив, що українська влада шукає спосіб вирішення «справи Тимошенко».

Зі свого боку, Президент Польщі Б. Коморовський запевнив, що країни Вишеградської четвірки підтримують євроінтеграційні прагнення України. Зокрема, президент Польщі підкреслив, що країни Вишеградської четвірки переконуватимуть країни Євросоюзу відзначити успіхи України на шляху євроінтеграції. За його словами, держави-сусіди надзвичайно зацікавлені в успіхах України на шляху до Європи. Б. Коморовський висловив сподівання, що саміт Східного партнерства у Вільнюсі стане успішним для України.

У свою чергу Президент України В. Янукович подякував колегам за підтримку. «Сприяння з боку Вишеградської четвірки в реалізації європейських перспектив України є для нас надзвичайно важливим», – сказав глава Української держави. В. Янукович також висловив надію, що Угорщина під час свого головування у Вишеградській четвірці продовжить добрі традиції, зокрема в питаннях поліпшення двосторонніх відносин між державами й поглиблення співпраці, у тому числі й у питаннях євроінтеграційних прагнень України (*Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua)*. – 2013. – 3.07).

АНАЛІТИЧНИЙ РАКУРС

Н. Тарасенко, мол. наук. співроб. СІАЗ НБУВ

Реформа місцевого самоврядування – перші кроки на новому етапі

На сьогодні в Україні фактично сформувався громадський консенсус щодо необхідності проведення реформи місцевого самоврядування та визначена загальна модель реформи. 21 березня

під головуванням Президента України В. Януковича відбулося засідання Ради регіонів, на якому були розглянуті питання вдосконалення державної політики щодо місцевого самоврядування та соціально-економічного розвитку територій.

Під час засідання В. Янукович надав оцінку нинішньому стану системи самоврядування та окреслив основні принципи модернізації цієї сфери державного управління. На переконання глави держави, від організації виконання цієї роботи залежатимуть терміни та успіх модернізаційних змін, спрямованих на створення сучасної, конкурентоспроможної України.

Президент України неодноразово виступав за децентралізацію владних повноважень та ефективний розвиток територіальних громад. Цей процес В. Янукович бачить перш за все у контексті виконання Україною Європейської хартії місцевого самоврядування, що сприятиме ефективній інтеграції нашої держави до Європейського співтовариства.

Президент України переконаний, що місцева влада повинна комплексно задіяти всі можливості щодо наповнення бюджетів з максимальним використанням існуючих у регіонах ресурсів. «Необхідно комплексно задіяти усі наявні на місцевому рівні можливості щодо наповнення місцевих бюджетів та максимально використати існуючі в регіонах ресурси – матеріальні, фінансові, інвестиційні, людські – для відродження економічної активності, розвитку підприємництва, створення нових робочих місць», – заявив В. Янукович. За його словами, в Україні вкрай неефективно використовуються потенційні джерела доходів держави – природні ресурси, земля, туристично-рекреаційна сфера.

На переконання Президента, реалізація реформи місцевого самоврядування має на меті навчити самостійно заробляти кошти на місцях. «Чим більше свободи для місцевого самоврядування у господарській сфері, тим більшим буде власний фінансовий ресурс розвитку», – наголосив В. Янукович. Також, за словами глави держави, кожній громаді необхідно створити «інвестиційні карти» найпривабливіших об'єктів для інвестування.

Понад це В. Янукович наголосив на важливості створення в Україні мережі фахівців та експертів з питань регіонального

розвитку. Як зазначив Президент, створення такої мережі дасть змогу застосувати нові підходи до вирішення нагальних питань у сфері регіонального розвитку.

Засідання Ради регіонів стало фактичним стартом реформи місцевого самоврядування, про що 28 березня під час відкриття Форуму місцевого самоврядування у Львові запевнила керівник Головного управління з питань конституційно-правової модернізації Адміністрації Президента України, радник Президента М. Ставнійчук.

«Від імені Президента хочу запевнити в тому, що старт реформі місцевого самоврядування в Україні надано. Минулому тижня була проведена Рада регіонів під головуванням В. Януковича, на якій практично розглядалось єдине серйозне питання – формування державної політики щодо сприяння розвитку місцевого самоврядування і впливу держави на формування регіональної політики», – зазначила М. Ставнійчук.

Вона наголосила: ця реформа є надзвичайно складною і тому потрібно пройти довгий і складний шлях, щоб забезпечити місцеве самоврядування реальними можливостями, які зроблять його реальним партнером держави у важливих питаннях суспільного розвитку.

За її словами, наразі вже почалось обговорення основних концептуальних елементів, проблем та підходів до процесу реформи місцевого самоврядування. «Сьогоднішній форум також дає можливість обговорити проблеми, які сьогодні є, також ті завдання, які необхідно вирішити в процесі реформи», – додала радник Президента.

М. Ставнійчук зауважила, що серед пріоритетів першого етапу реформи місцевого самоврядування є те, що міжбюджетні відносини в державі мають бути перерозподілені таким чином, щоб місцеве самоврядування мало свою фінансову і матеріально-технічну базу.

Крім того, за словами М. Ставнійчук, є низка інших серйозних елементів, які є складовими реформи. «Зокрема, ідеться про розбудову впродовж короткого періоду часу демократії участі на місцях, тобто, про залучення людей до повсякденної спільної роботи з органами місцевого самоврядування.

Це один із ключових елементів. Ніколи не буде ефективним місцеве самоврядування, якщо воно не буде чути і знати потреби членів територіальних громад, радитись з людьми. Також важливим є питання надання якісних послуг органами місцевого самоврядування», – підкреслила вона.

Радник Президента нагадала, що в Україні розпочато адміністративну реформу, мета якої – на рівні органів виконавчої влади забезпечити надання людям якісних стандартизованих послуг.

8 квітня 2013 р. уряд затвердив проект Концепції реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні. Документ було розроблено робочою групою, створеною Адміністрацією Президента України спільно з Мінрегіонбудом та за підтримки Ради Європи. Було розглянуто декілька варіантів Концепції реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні, поки не досягли згоди і не зупинилися на одному варіанті, навколо якого фактично сформувався експертний консенсус щодо загальної моделі реформи.

Даний документ пройшов широке обговорення й був підтриманий Всеукраїнськими асоціаціями органів місцевого самоврядування: Українською асоціацією районних та обласних рад, Асоціацією міст України та Асоціацією сільських і селищних рад. Проаналізували, надали пропозиції, і в цілому схвалили проект Концепції, численні експерти, зокрема представники Європейської комісії за демократію через право (Венеціанська комісія).

Метою Концепції є визначення напрямів, механізмів і строків формування ефективного місцевого самоврядування та територіальної організації влади, спроможної максимально забезпечити передовсім, надання якісних та доступних публічних послуг, становлення інститутів демократії участі, задоволення інтересів громадян в усіх сферах життєдіяльності на відповідній території, узгодження інтересів держави та територіальних громад.

Суть реформи полягає у розмежуванні повноважень між органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування,

удосконаленні взаємодії між ними, подоланні проблеми, коли повноваження органів місцевого самоврядування не відповідають їх зобов'язанням та завданням. Також ідеться про передачу повноважень на місця, посилення організаційної та фінансової самостійності територіальних громад – сільських, селищних, міських.

Удосконалення місцевого самоврядування буде спрямоване, передусім, на формування відповідного законодавчого поля, створення умов для стимулювання місцевого розвитку.

Реалізацію Концепції пропонується здійснювати у два етапи: перший, підготовчий, триватиме упродовж 2013–2015 рр., другий, основний – 2015–2020 рр.

На першому етапі передбачається:

- розробити й прийняти акти законодавства щодо вдосконалення та впровадження механізмів демократії участі на місцях, удосконалення правового регулювання процедур проведення загальних зборів (конференцій) жителів територіальної громади за місцем проживання та встановлення додаткових гарантій діяльності органів самоорганізації населення, створити сприятливі правові умови для широкого залучення населення до прийняття управлінських рішень органами місцевого самоврядування та їх виконавчими органами;

- створити законодавчу основу для реалізації права територіальних громад на добровільне об'єднання, передбачивши при цьому три роки надання державної підтримки новоутвореним об'єднаним громадам для поліпшення інфраструктури надання послуг та транспортної доступності;

- запровадити співробітництво територіальних громад на засадах ресурсно-організаційної кооперації; прийняти закони про співробітництво територіальних громад, про внесення змін до Бюджетного кодексу (щодо визначення основних засад фінансування проектів такого співробітництва);

- уніфікувати та стандартизувати адміністративні та соціальні послуги, що надаються населенню органами місцевого самоврядування та органами виконавчої влади, виходячи із принципів максимальної доступності послуг для їх споживачів і забезпечити на законодавчому рівні умови для їх належного фінансування;

– створити постійно-діючі робочі групи з підготовки, популяризації та проведення реформи місцевого самоврядування в кожному регіоні з залученням до їх роботи науковців, краєзнавців, представників громадських об'єднань, органів місцевого самоврядування;

– визначити на законодавчому рівні власні повноваження, функції, права, обов'язки та відповідальність органів місцевого самоврядування за надання населенню якісних адміністративних та соціальних послуг;

– забезпечити комплексну підготовку посадових осіб, залучених до проведення реформи на національному та регіональному рівнях;

– запровадити систему безперервної освіти службовців органів місцевого самоврядування;

– провести широку інформаційно-роз'яснювальну роботу з реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади;

– удосконалити систему планування території громад, вирішити питання забезпечення новостворених громади схемами планування території та генеральними планами.

Другий етап покликаний забезпечити вирішення таких завдань:

– законодавчо врегулювати систему адміністративно-територіального устрою;

– здійснити моделювання адміністративно-територіальних одиниць у регіонах та підготувати проекти необхідних нормативних актів для завершення формування нової системи адміністративно-територіального устрою України;

– завершити формування законодавчої бази діяльності органів місцевого самоврядування та органів виконавчої влади на новій територіальній основі з визначенням повноважень та їх ресурсного забезпечення відповідно до вимог цієї Концепції;

– створити конституційну основу утворення виконавчих органів обласних та районних рад, розподілу повноважень між ними та відповідними місцевими адміністраціями;

– створити конституційну основу утворення виконавчих органів обласних та районних рад, розподілу повноважень між ними та відповідними місцевими адміністраціями.

- здійснити інституційну реорганізацію органів місцевого самоврядування та місцевих органів виконавчої влади на новій територіальній основі та перерозподіленими повноваженнями;
- провести місцеві вибори з урахуванням реформованої системи органів місцевого самоврядування.

Проект Концепції реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні пройшов тривалу підготовку і широке обговорення громадськості, зокрема під егідою національних асоціацій місцевого самоврядування.

Пропозиції і зауваження представників усіх регіонів України були враховані й знайшли відображення в остаточній редакції проекту Концепції. Цей документ отримав високу оцінку вітчизняних й іноземних експертів, у тому числі Європейської комісії за демократію через право (Венеціанська комісія), представники якої відзначили відповідність Концепції вимогам Європейської хартії місцевого самоврядування.

За дорученням Президента України було ініційовано широку громадську дискусію навколо напрацьованого проекту Концепції реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади. Мета – врахувати усі пропозиції громадян України.

Серед перших широке громадське обговорення проекту Концепції відбулося 18 квітня в Дніпропетровську на засіданні Ради регіону з питань взаємодії місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, яке пройшло під головуванням голови Дніпропетровської облдержадміністрації Д. Колеснікова та за участі голови Дніпропетровської обласної ради Є. Удода. У засіданні Ради регіону також взяли участь голови міст та районів області.

Презентував основні положення проекту документа міністр регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України Г. Темник. У своєму виступі міністр зазначив, що Президент України наполягає на тому, що реформування місцевого самоврядування має відбуватися на засадах децентралізації владних повноважень, консолідації ресурсного забезпечення та стратегічного планування розвитку територіальних громад.

«Реформа має сприяти максимальному забезпеченню надання якісних і доступних публічних послуг, укріпленню інститутів демократії, захисту інтересів громадян в усіх сферах життєдіяльності», – сказав Г. Темник.

Очільник Мінрегіону поінформував громадськість Дніпропетровщини про історію створення документа. За його словами, протягом 2011–2012 рр. до міністерства надійшло багато звернень від органів місцевого самоврядування та всеукраїнських асоціацій органів місцевого самоврядування з пропозиціями щодо вдосконалення місцевого самоврядування на засадах децентралізації та деконцентрації влади.

«Особливої уваги заслуговували пропозиції Асоціації міст України, Асоціації районних та обласних рад, Вінницької обласної ради. Вони втілені в проекті Концепції реформи місцевого самоврядування», – наголосив міністр.

Концепцію реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні обговорювали також на засіданні Волинської регіональної ради з питань взаємодії місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування. «У разі успішного втілення, ця реформа відформатує адміністративно-територіальний устрій України, дасть більше повноважень місцевим радам, зробить їх самодостатніми одиницями управління та удосконалить взаємодію місцевого самоврядування та органів виконавчої влади», – наголосив голова облдержадміністрації Б. Клімчук, розпочинаючи обговорення.

Із суттю, метою та головними завданнями Концепції присутніх ознайомила О. Юрченко, начальник відділу секретаріату дирекції Всеукраїнського конкурсу проектів та програм розвитку місцевого самоврядування Державного фонду сприяння місцевому самоврядуванню.

Разом з тим вона зауважила, що ніяка реформа не стане успішною, якщо її не розумітимуть пересічні українці: «Президент України неодноразово підкреслює, що лише та реформа має майбутнє та досягне результату, яку підтримує громадськість та розуміють люди. А положення Концепції – не самоціль, а відповідь на потреби суспільства».

Концепцію реформування самоврядування та територіальної організації влади в Україні обговорили теоретики й практики, науковці та громадські діячі Волині під час круглого столу 23 квітня. Скоротити кількість сільських рад, закріпити відповідальних по всій діагоналі влади та передбачити законодавчо можливість проведення місцевих референдумів – такі пропозиції у місцевих експертів.

За словами керівника апарату Волинської облдержадміністрації С. Ющика, проблема вдосконалення інституту місцевого самоврядування, а разом з тим, і всієї державної політики щодо розвитку регіонів, давно набула своєї актуальності.

«За 20 років кардинальних змін не відбулося. Наразі 96 % бюджетів місцевих громад області – дотаційні. Однією з проблем цього є надмірна кількість сільських рад, зараз їх кількість – 379», – наголосив С. Ющик.

Виконавчий директор «Центру політичного аналізу та виборчого консалтингу» М. Шелеп вважає, що «плюс» цього проекту концепції – новий підхід. «Якщо раніше робили акцент на територіальному устрої, то в цій концепції більше визначені повноваження місцевих громад», – зазначає експерт.

Утім, М. Шелепа насторожує те, що хоча окремі моменти з попередніх проектів збережені, все ж немає потрібної сталості: «Нова влада – нова концепція. І це проблема, бо ця влада теж може змінитися, і прийдуть нові політики, які будуть змінювати все наново».

Голова ГО «Центр політичного аналізу та виборчого консалтингу» М. Наход вважає концепцію недостатньо пропрацьованою, оскільки питання реформування адміністративного устрою згадується мимохідь.

«Оскільки концепція передбачає повну реформу територіальних органів влади, то ці питання потрібно було б розглядати паралельно – і реформу адміністративно-територіального устрою, і реформу місцевого самоврядування, бо рано чи пізно виникнуть якісь конфліктні ситуації та непорозуміння», – вважає політичний експерт.

На думку М. Находа, проекту концепції не вистачає чіткої фіксації, хто відповідальний за реформу та її реалізацію, чи

то на центральному рівні, чи на рівні обласних органів виконавчої влади.

«Це важливо, оскільки у 2005 р. ініціатива Р. Безсмертного щодо реформування територіальних громад “не пішла” саме через те, що її почали впроваджувати на непідготовлений ґрунт і без чіткої узгодженої концепції. Зараз концепція є, але мусить бути їй вказана відповідальність усіх посадовців по всій вертикалі влади. Впродовж 10 років, я думаю, можна реалізувати цю концепцію», – наголосив експерт.

Начальник юридичного забезпечення діяльності Волинської обласної ради І. Міщук зазначила, що, можливо, усі проекти концепцій не реалізовувались тому, що, першою чергою, потрібно внести зміни в Конституцію України, а далі – у закон про місцеве самоврядування і в закон про місцеві державні адміністрації. Посадовець підтримала думку експертів стосовно необхідності прискорення прийняття законопроекту щодо місцевих референдумів. Це питання, на її думку, актуальне і вона часто консультує представників громад саме з цього питання.

Особливу точку зору щодо оприлюдненої Концепції реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні прогнозовано мають представники ВО «Свобода». Визнаючи, що реформування місцевого самоврядування в Україні – це, безумовно, необхідний крок на шляху до демократичного суспільства, «свободівці» констатують, що подібні концепції розробляли та переписували всі уряди, починаючи з 2002 року, але реформа так і не розпочалася, ідеться в коментарі голови ВО «Свобода» О. Тягнибока на сайті «Української правди».

На його думку, нова Концепція від Кабміну непогана: вона передбачає підвищення ролі органів місцевого самоврядування, зміцнення його матеріальної і технічної бази, створення виконкомів місцевих рад та передачі їм окремих функцій місцевих державних адміністрацій. Попередній проект такої Концепції від уряду М. Азарова пропонував провести реформу у два етапи: 2012 р. – підготовчий етап, 2013–2015 рр. – формування соціально-політичної бази реформи та її

здійснення. Нова Концепція, затверджена Кабміном, загалом пропонує те ж саме, але переносить терміни реалізації реформи: підготовчий етап перенесено на 2013–2015 рр., а основний етап реформування – на 2015–2020 рр.

Водночас політик звертає увагу на те, що інші ініціативи влади не відповідають духу декларованої реформи місцевого самоврядування. Серед них, відповідно до його висловлювань, бюджетні зміни, які втілилися в життя за допомогою нового Бюджетного кодексу України, запровадженого з 2011 р. «Спочатку у місцевих бюджетів відібрали надходження, за рахунок яких ремонтували дороги та здійснювали екологічні заходи, а потім посадили органи місцевого самоврядування на “сухий пайок”, не забезпечивши їх навіть мінімальними коштами на заробітну плату і соціально захищені видатки. У якості “компенсації” за це уряд не вигадав нічого розумнішого, як закрити лікарні, школи, дитячі садочки, будинки культури та скорочувати їхніх працівників, назвавши це “оптимізацією”. Загалом перший етап “реформування” можна охарактеризувати, як знищення матеріальної та фінансової бази місцевого самоврядування», – стверджує лідер ВО «Свобода».

Не сприятиме реалізації проголошених реформою цілей, на переконання О. Тягнибока, і кадрова політика у сфері місцевого самоврядування. Політик нагадує, що ще 2007 р. Прем'єр В. Янукович видав постанову «Про затвердження типових штатів працівників органів місцевого самоврядування», яку успішно почав втілювати з приходом на посаду Президента через свій уряд. Ця «реформа», за словами «свободівця», передбачає скорочення чисельності працівників апаратів обласних та районних рад у 2–3 рази. «Про яке “посилення правової, організаційної та матеріальної спроможності органів місцевого самоврядування” може йтися, коли при чисельності працівників обласних державних адміністрацій у 800–1000 працівників кількість працюючих в апаратах обласних рад пропонується скоротити до 24–27 працівників?» – запитує О. Тягнибок.

Зі свого боку, народні депутати від ВО «Свобода» підготували низку законодавчих ініціатив, спрямованих на підтримку місцевого самоврядування в Україні. Одним з таких доку-

ментів став проект постанови Верховної Ради України «Про встановлення мораторію на ухвалення нових законів або внесення змін та доповнень до чинних законів та інших нормативно-правових актів, які звужують зміст та обсяг повноважень органів місцевого самоврядування». Однак документ було відхилено профільним Комітетом з питань державного будівництва та місцевого самоврядування.

Депутати фракції «Свобода» подали три законопроекти щодо внесення змін до Бюджетного кодексу України. Перший передбачає повернутися до нормативу відрахування екологічного податку, 70 % якого до 2013 р. надходило до місцевих бюджетів. Другий проект передбачає удосконалення процедури обслуговування місцевих бюджетів за доходами і видатками та унеможливує блокування з боку Держказначейства оплати видатків місцевих бюджетів. І, нарешті, остання ініціатива «свободівців» – це законодавче врегулювання механізму розподілу субвенції на соціально-економічний розвиток між регіонами.

Голова ВО «Свобода» в цьому контексті торкнувся ще одного документа, нещодавно ухваленого Кабміном – Бюджетної резолюції на 2014 р. Формуючи цей документ, уряд не врахував жодного зауваження Національного конгресу місцевого самоврядування України, пропозиції якого повністю узгоджувалися з проектом урядової Концепції реформування місцевого самоврядування. Це, зокрема, удосконалення формульних розрахунків доходів і видатків місцевих бюджетів, зараховування до власних доходів місцевих бюджетів 25 % податку на прибуток, залишення 70 % екологічного податку в місцевих бюджетах (що і пропонували у своєму законопроекті депутати-свободівці) та інші пропозиції, спрямовані на зміцнення фінансової бази місцевого самоврядування.

Тим часом, на сьогодні поки не визначено, у яких саме регіонах було б доцільним і можливим запровадити експеримент з реформування місцевого самоврядування. Регіони мають реально підійти до оцінки своїх можливостей, визначити ресурсний потенціал, необхідний для проведення експерименту, готовність до його проведення регіональних еліт, і

головне, досягти консенсусу між владою і суспільством. Лише за цих умов можуть бути сформовані відповідні позиції регіонів з цього питання.

Як варіант для обговорення пропонувалася модель включення в експеримент: однієї області (з переважно сільською місцевістю), одного великого (індустріального) міста або міста-обласного центра, одного малого міста. Президент України пропонував регіональним лідерам обдумати таку можливість і наголошував, що експеримент можна проводити лише там, де регіональні еліти найбільш готові до цього, а також досягли консенсусу, як між собою, так і з громадськістю, щодо проведення такого «пілотного проекту».

Регіони – лідери з втілення та поширення ідей сучасного самоврядування: Вінниччина, Харківщина, Дніпропетровщина. Їхній досвід, а також позитивний досвід Європейських держав, що вже пройшли цей непростий шлях, має бути всебічно вивчений і врахований під час підготовки концепту експерименту щодо реформування системи місцевого самоврядування в Україні.

Що стосується першочергових заходів, які почнуть реалізовуватися вже в цьому році, то їх слід розглядати в контексті затвердженого Указом Президента Національного плану дій на 2013 р. Цим документом передбачено розробку пакета важливих та довгоочікуваних законопроектів, які наблизять нашу державу до європейських стандартів самоврядування.

Серед них – законопроект «Про місцеві референдуми», який уже пройшов перше читання і обговорення на круглому столі, організованому Комітетом Верховної Ради України з питань державного будівництва та місцевого самоврядування за участі представників влади і громадськості.

На черзі – опрацювання законопроектів:

– «Про співробітництво територіальних громад», на засадах ресурсно-організаційної кооперації, та внесення змін до Бюджетного кодексу (щодо визначення основних засад фінансування проектів такого співробітництва);

– «Про право територіальних громад на об'єднання», у якому буде передбачено три роки надання державної підтримки

новоутвореним об'єднаним громадам для поліпшення інфраструктури надання послуг та транспортної доступності;

– затвердження з урахуванням стандартів Європейського Союзу Державної стратегії розвитку на період до 2020 р.

Також запропоновано внести зміни до Закону України «Про угоди про розподіл продукції», що чітко закріплюють інтереси територіальних громад, на території яких проводиться розробка надр. Відповідний законопроект під номером № 2936 зареєстрував народний депутат України І. Васюник.

За його словами, чинне законодавство не враховує екологічних, соціально-економічних інтересів територіальних громад, на території яких здійснюється розробка надр. «Ідеться і про видобуток сланцю, нафти, газу та інших копалин. Саме територіальні громади знаходяться під дією негативних екологічних впливів діяльності по розробці копалин та потребуватимуть відповідної компенсації. Тому необхідним є закріплення на законодавчому рівні механізму, який би забезпечив інтереси територіальних громад у процесі діяльності в умовах угод про розподіл продукції», – прокоментував І. Васюник.

За словами народного депутата, у зв'язку з можливим підписанням угоди про видобуток сланцевого газу на території Олеської площі (територія Львівської та Івано-Франківської областей), важливим є захистити інтереси територіальних громад. «До підписання угоди із Shell щодо видобутку сланцевого газу законодавство поповнилося новими змінами. Але ці зміни захищають лише інвесторів від непередбачуваних змін в умовах контракту. Поряд з цим, обмежено роль органів місцевого самоврядування», – зазначив він.

За словами І. Васюника, зміни до ЗУ «Про угоди про розподіл продукції» дадуть змогу територіальним громадам брати участь у процесі укладення угоди про розподіл продукції і тим самим захисти свої інтереси; убезпечити себе від ризику негативних екологічних наслідків. А найголовніше – на розвиток територій пропонується спрямовувати не менше 10 % від державної частки прибутку від виробленої продукції.

Крім того, у рамках реформи місцевої влади необхідними кроками є:

- уніфікація та стандартизація адміністративних та соціальних послуг, що надаються населенню органами місцевого самоврядування та органами виконавчої влади, виходячи з принципів максимальної доступності послуг для їхніх споживачів та забезпечення на законодавчому рівні умов для їх належного фінансування;

- забезпечення комплексної підготовки посадових осіб, залучених до проведення реформи на національному та регіональному рівнях;

- суттєве вдосконалення системи безперервної освіти службовців органів місцевого самоврядування;

- удосконалення системи планування території громад та вирішення питання забезпечення новостворених громад схемами планування території та генеральними планами.

Усе це повинно відбуватися на фоні заходів з популяризації реформи місцевого самоврядування в кожному регіоні з залученням до цієї роботи науковців, краєзнавців, представників громадських об'єднань, органів місцевого самоврядування та широкої інформаційно-роз'яснювальної роботи з реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади.

На думку экс-прем'єр-міністра України Ю. Єханурова, реформа місцевих фінансів і зміцнення місцевої влади має стати головною реформою 2013 року. «Я прихильник того, що, в першу чергу, треба вирішити соціальні проблеми. А вирішувати їх ми зможемо тоді, коли передамо повноваження на місцевий рівень. Нам необхідно зайнятися місцевими фінансами та системою забезпечення діяльності місцевого самоврядування. Дрібні сільради – це придатки до обласної влади, а це потрібно кардинально змінити. Тоді буде надія на розвиток, у тому числі для малого та середнього бізнесу», – запевнив політик.

При цьому він звернув увагу, що, реформуючи місцеву владу, необхідно подолати місцевий бюрократизм. «Найважче – це боротьба з місцевим бюрократом з точки зору кількості цих бюрократів і кількості бюджетних установ. Їх повинно бути не більше 3–3,5 тис.», – упевнений експерт.

За словами Ю. Єханурова, проведення реформи місцевого самоврядування передбачає кілька підходів. «По-перше, потрібно говорити про зміцнення посад, насамперед професійної державної служби та політичних постів. Потрібно розмежувати призначення, які відбуваються в результаті перемоги на виборах і за суто професійними якостями. Далі – розвиток територіальних громад. Разом з адміністративною реформою, необхідна бюджетна реформа, яка дасть можливість громаді мати всі повноваження для здійснення адміністративних послуг, необхідних для життєдіяльності членів громади, і утримання бюджетних установ. Громада повинна забезпечуватися фінансовим ресурсом за рахунок своїх членів і підприємств, що перебувають у комунальній власності», – зазначив політик і додав, що передача функцій на місця може зумовити укрупнення територіальних одиниць і скорочення їх числа – з нинішніх 11 тис. до 3 тис.

При цьому Ю. Єхануров підкреслив, що 2013 р. – це останній перед президентськими виборами рік, коли в країні можливо проводити реформи. «2013 рік – дуже підходящий для реформ в Україні. Що встигнемо зробити за ці 12 місяців, то й буде, тому що 2014 стане роком чергової “любові до народу” напередодні виборів. І всі політики в результаті цієї любові завершать роботу на розвиток країни і продовжать лінію любові до тих, у кого найбільше голосів, – а саме до пенсіонерів», – упевнений Ю. Єхануров.

Реалізації реформи місцевого самоврядування відповідно до запропонованої Концепції сприятиме модернізація системи надання адміністративних послуг, яка наразі активно здійснюється владою. Про це, зокрема, заявив перший віцепрем'єр С. Арбузов під час зустрічі в Брюсселі з віце-президентом Єврокомісії, членом Єврокомісії з питань міжінституційних відносин та управління М. Шефчовічем.

«Проведення адміністративної реформи супроводжується корінними змінами в системі надання адміністративних послуг, яка в останні роки характеризувалася рядом недоліків. У жовтні минулого року Верховна Рада прийняла закон “Про адміністративні послуги”, який визначив правові

засади реалізації прав і свобод фізичних та юридичних осіб сфері адміністративних послуг, організаційне забезпечення їх надання, основні вимоги до їх надання», – повідомив С. Арбузов.

Він зазначив, що продовження реформи ще вимагає внесення змін до законодавства, зокрема, на рівні відомчих та урядових актів. Крім того, як сказав перший віце-прем'єр, планується посилити відповідальність чиновників усіх рівнів за порушення у сфері надання адміністративних послуг. «У цьому зв'язку дуже важливим є відновлення взаємодії з ЄС для реформування системи державної служби в Україні», – зазначив С. Арбузов.

Президент України В. Янукович ініціював впровадження центрів адміністративних послуг в усіх регіонах. Про це глава держави сказав під час спілкування зі ЗМІ у Вінниці.

За його словами, Вінницька область є лідером в реалізації такого проекту. Зокрема, створено центральний і три регіональні центри адміністративних послуг.

На прикладі роботи Вінницького центру адмінпослуг вже можна робити висновки про переваги та недоліки в реалізації даного проекту, зазначив В. Янукович. Органам центральної влади і центрам адмінпослуг необхідно скоординувати свою роботу для того, щоб налагодити співпрацю і допомагати громадянам в оформленні тих чи інших послуг, наголосив глава держави. «Переконаний, що й інші регіони підуть цим шляхом», – сказав В. Янукович.

Під час наради з адміністративно-господарським активом Вінницької області Президент доручив міністру соціальної політики Н. Королевській активно брати участь у роботі в рамках таких центрів, щоб громадяни могли отримувати в них не тільки адміністративні, а й соціальні послуги.

Зі свого боку Міністерство юстиції пропонує удосконалити процедуру надання послуг у центрах адміністративних послуг, внівши відповідні зміни у базовий закон «Про адміністративні послуги». Відповідні законодавчі зміни оприлюднені на сайті Міністерства юстиції (www.minjust.gov.ua) з метою громадського обговорення.

Як повідомив міністр юстиції О. Лавринович, запропоновані Мін'юстом зміни до чинного Закону «Про адміністративні послуги» покликані врегулювати на законодавчому рівні терміни «принцип єдиного вікна» та «принцип організаційної єдності» та затвердити порядок надання адмінпослуг за цими принципами.

Також пропонується запровадити новий підхід, відповідно до якого адміністративні послуги, що надаються через адміністративні центри відповідними органами, здійснюватимуться безпосередньо посадовими особами цих органів.

Очікується, що в результаті відповідних законодавчих змін буде запроваджено висококваліфіковані консультації та послуги для громадян. При цьому посадові особи, що надаватимуть відповідні послуги, нести будуть відповідальність за якісне й своєчасне їх надання. Зменшиться також імовірність відмов у прийнятті документів за формальними ознаками.

Крім того, запровадження механізму надання адміністративних послуг за принципами «єдиного вікна» та «організаційної єдності» дасть змогу істотно спростити процедуру отримання послуг, оскільки перекладає обов'язок щодо отримання різноманітних погоджень, довідок тощо на посадових осіб, що надаватимуть адміністративні послуги. Тим самим буде не лише спрощено відповідну процедуру для громадян, а й сприятиме подоланню корупційних чинників у цьому процесі.

Таким чином, започаткована в Україні реформа місцевої влади розпочалася з предметного та масштабного її обговорення в суспільстві. Яким буде остаточний варіант і Концепції реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні, і пакета законодавчих актів на виконання цього документа – поки прогнозувати важко. Не виключено, свої корективи внесуть обґрунтовані пропозиції депутатів сільських, районних, обласних рад та експертного середовища.

Т. Горенко, старш. наук. співроб. СІАЗ НБУВ, канд. екон. наук

Нова електронна форма звітності: ризика запровадження

Нагадаємо, Міністерство фінансів до Нового року приготувало подарунок у вигляді наказу – придбання касових апаратів з функцією створення контрольної стрічки в електронному вигляді стало обов'язковою умовою підприємницької діяльності.

Наказ Міністерства фінансів № 1057 «Про затвердження Вимог щодо створення контрольної стрічки в електронній формі в реєстраторах розрахункових операцій та модемів для передачі даних та Порядку передачі електронних копій розрахункових документів і фіскальних звітних чеків реєстраторів розрахункових операцій дротовими або бездротовими каналами зв'язку до органів Державної податкової служби» набрав чинності від 5 листопада 2012 р.

Це означає, що в режимі онлайн усі операції, які повинні проводитися через касовий апарат, автоматично відслідковуватимуться контролюючими органами. Якщо в апарата відсутня функція створення контрольної стрічки в електронному вигляді, то продавцю необхідно буде придбати новий РРО або спеціальний модем, який приєднуватиметься до апарата й дасть змогу формувати цю контрольну стрічку в електронному вигляді.

На виконання цього рішення Державна податкова служба України підготувала й опублікувала на своєму сайті Наказ від 21.12.12 р. № 1159 «Про затвердження Державного реєстру реєстраторів розрахункових операцій». Цим наказом затверджено Державний реєстр реєстраторів розрахункових операцій (РРО) з урахуванням моделей реєстраторів, внесених відповідними наказами ДПС України й рішеннями Державної комісії з питань електронних систем і засобів контролю і керування товарним і грошовим обігом при Кабінеті Міністрів України, у новій редакції. З переліком РРО, якими рекомендовано користуватися, можна ознайомитися на сайті ДПСУ.

Разом з тим вступили в дію зміни до закону щодо функціонування платіжних систем. З цього моменту Національний банк отримав право вводити обмеження на розрахунки готівкою.

Інша важлива зміна стосується роздрібно́ї торгівлі: торговельні точки повинні бути обладнані платіжними терміналами. За відмову в прийомі картки заклад буде оштрафовано на 8,5 тис. грн.

Після цих подій та ажіотажу, який виник, депутати О. Кужель, О. Продан, О. Мирний, С. Баландін, В. Лук'янов, С. Тігіпко 30 травня зареєстрували законопроект № 2087а-1, що передбачає відстрочку штрафів на рік. Прес реліз про це було розіслано всім зацікавленим ЗМІ. Наводимо його текст.

«Відтермінування відповідальності за відсутність модемів в касових апаратах»

Сьогодні Верховна Рада України прийняла рішення про відтермінування штрафних санкцій за відсутність модемів та інтернет-звітності в касових апаратах до 01.01.14.

Законопроект “Про внесення змін до деяких законодавчих актів України у зв’язку з прийняттям Податкового кодексу України” щодо відстрочення настання відповідальності за неподання електронної звітності”, реєстр. № 2087а-1, який підписали депутати усіх фракцій, підтримало 293 депутати.

“Я два місяці узгоджувала відтермінування з урядовцями, місяць ми виносили проект в зал - аж до блокування трибуни депутатами УДАРу та оголошення перерви. Тепер завдання Президента підписати та оприлюднити цей Закон до 1.07.2013 р., а завданням депутатів є підготовка комплексного законопроекту щодо внесення змін до Закону України “Про застосування реєстраторів розрахункових операцій у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг” з тим, щоб нарешті спростити звітність та адміністрування касових апаратів. І ми зробимо цей проект разом з підприємцями, частина уже підготовлена головою Миколаївської обласної профспілки малого та середнього бізнесу “Єднання” О. Герасимчук, і відпрацюємо його в профільному комітеті.

А також ми зробимо все для того, щоб новий комплексний проект так само підтримали усі фракції Верховної Ради України», - заявила О. Продан».

Крім того, Європейська бізнес-асоціація звернулася з відкритим листом до Прем'єра М. Азарова з проханням збільшити адаптаційний період на рік – до 1 липня 2014 р.

Водночас Головне науково-експертне управління підготувало висновок до цього законопроекту.

**«Висновок Головного науково-експертного управління
20.06.2013**

Головне управління, проаналізувавши законопроект, вважає за доцільне зазначити наступне.

Порядок подання суб'єктами господарювання до органів державної податкової служби по дротових або бездротових каналах зв'язку звітності, пов'язаної із застосуванням реєстраторів розрахункових операцій, був запроваджений 2 грудня 2010 року Законом України “Про внесення змін до деяких законодавчих актів України у зв'язку з прийняттям Податкового кодексу України” № 2756-VI (із наступними змінами). З 1 липня 2013 року набирають чинності норми підпункту 9 пункту 25 розділу I Закону України “Про внесення змін до деяких законодавчих актів України у зв'язку з прийняттям Податкового кодексу України” № 2756-VI, якими встановлені санкції в передбачених Законом розмірах за кожний випадок неподання такої звітності до органів державної податкової служби.

Звертаємо увагу, що набрання чинності норм щодо встановлення санкцій за кожний випадок неподання такої звітності до органів державної податкової служби відстрочувалось протягом 2011 та 2012 років законами України “Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких інших законодавчих актів України щодо вдосконалення окремих норм Податкового кодексу України” № 3609-VI та “Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо удосконалення деяких податкових норм” № 4834-VI.

Головне управління щодо пропозицій законопроекту вважає за доцільне зазначити, що питання запровадження

відповідальності суб'єктів господарювання за вказані порушення має вирішуватися виключно в площині технічної спроможності виробників РРО забезпечити фактичну потребу в них у встановлені терміни, а також виконання відповідних технічних вимог до зазначених РРО, передбачених законодавством, зважаючи, зокрема, на те, що згідно зі ст. 12 Закону України "Про застосування реєстраторів розрахункових операцій у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг" на території України дозволяється застосовувати лише ті реєстратори розрахункових операцій, які включені до Державного реєстру реєстраторів розрахункових операцій. При цьому Положення про Державний реєстр реєстраторів розрахункових операцій затверджуються Кабінетом Міністрів України.

Враховуючи зазначене, для прийняття зваженого рішення щодо внесеного законопроекту доцільно отримати висновок Кабінету Міністрів України, який відповідно до п. 3 ст. 116 Конституції України забезпечує проведення фінансової, податкової політики щодо фактичної можливості у суб'єктів господарювання забезпечити вимоги Закону України "Про застосування реєстраторів розрахункових операцій у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг" у встановлені законодавством строки».

Проте до сесійної зали цей документ у строк так і не надійшов. Отже, обіцянка Міндоходів відстрочити санкції за використання старих касових апаратів зависла в повітрі. З 1 липня 2013 р. податківці почнуть масово штрафувати підприємців за відсутність касових апаратів, забезпечених функцією електронної передачі даних про проведені розрахунки в міністерство напряму.

У підприємців було майже півроку, щоб оснастити касові апарати спеціальними модемами або придбати нове обладнання. Проте це зробила лише десята частина всього бізнесу в Україні. У кожної із сторін свої аргументи: у Міндоходів запевняють, що створили всі умови, щоб бізнес безболісно перейшов на оновлене обладнання, а в підприємницькому середовищі вважають, що міністерство намагається створити черговий фундамент для корупційних поборів.

За задумом податківців, більш жорсткий контроль розрахункових операцій дасть змогу, по-перше, скоротити обсяги тіньового обороту виручки, а по-друге, зменшити кількість виїзних перевірок.

За даними податкового відомства, в Україні зареєстровано близько 280 тис. одиниць РРО. Середня вартість одного касового апарата становить від 2–3 тис. до 9 тис. грн. Тобто заміна обладнання для великої торговельної мережі може вилитися в кілька сотень тисяч доларів, повідомив виданню «Експерт» керівник Секретаріату Ради підприємців при Кабінеті Міністрів А. Забловський. Прості підрахунки показують, що бізнесу доведеться разово викласти зі своєї кишені не менше 560 млн грн для того, щоб адаптуватися до нових вимог. Причому це не враховуючи витрат на утримання касових апаратів (плату за інтернет-зв'язок, підтримку з боку сервісного центру РРО тощо), які сягають 100–200 грн на місяць на один апарат.

«До того ж введення електронної звітності не скасувало паперові звіти і журнали, а це нонсенс», – зазначила глава Всеукраїнського об'єднання підприємців «Фортеця» О. Продан. Бізнесу доведеться викласти зі своєї кишені не менше 560 млн грн для того, щоб адаптуватися до нових вимог у сфері РРО. Причому це не враховуючи витрат на утримання касових апаратів.

Замінити обладнання ще взимку було неможливо. Справа в тому, що Міндоходів затвердило оновлений перелік РРО, у якому зазначені як дозволені до використання апарати, тільки 5 березня 2013 р. Тобто до цієї дати навіть за всього бажання підприємці не могли закуповувати обладнання. Тоді були схвалені до установки лише сім моделей апаратів, хоча їх півсотні на українському ринку. І тільки у квітні їх кількість розширилася до двох десятків.

«Станом на 7 червня нинішнього року до Державного реєстру РРО вже включено 49 нових моделей РРО, які забезпечують передачу контрольної-звітної інформації. Крім того, на загальнонаціональному рівні впроваджено систему зберігання і збору даних», – повідомила «Експертові» прес-служба Міністерства доходів і зборів. Відповідно до реєстру міністерства, право реалізовувати такі РРО є лише

в п'яти компаній – це київські ТОВ «Система», ТОВ «Юніс-тем», ТОВ «ІКС-Маркет», одеська «Ювента» і криворізький ПрАТ «Резонанс».

Підприємці побоюються, що перехід на нову форму подачі звітності призведе до безлічі проблем технічного характеру. Сьогодні ми можемо констатувати найбільш поширені проблеми – вимикання модемів, збої в мережі, черги в сервісні відділи, відсутність досвіду роботи з таким обладнанням і зростання удвічі тарифів на утримання.

На початку літа, за даними Ради підприємців при Кабміні, до системи електронної звітності було підключено лише 12 % касових апаратів (близько 34 тис. штук з 280 тис.). Причому це проблема не одного чи двох регіонів, а всієї країни. Наприклад, у Донецькій області оновлені апарати становлять менше 12 % усіх РРО, у Луганській – трохи більше 14 %, у Черкаській області – 22 %, у Чернівцях – 17,6 %, у Херсоні – менше 10 %, а в Миколаєві на все місто зареєстровано лише 300 касових апаратів, які відповідають новим вимогам Міндоходів. Це означає, що до кожного з підприємців податківці вже можуть застосовувати санкції.

Відповідальність за таке порушення передбачена в розмірі 10-ти неоподатковуваних податком мінімумів доходів громадян (170 грн), тому тільки у вигляді штрафів бюджет може отримати 42 500 000 грн. До того ж, згідно зі ст. 17 Закону України «Про застосування реєстраторів розрахункових операцій у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг», податківці мають більш широке поле для застосування штрафних санкцій. Наприклад, «непроведення розрахункових операцій через РРО з фіскальним режимом роботи» передбачає штраф за перше порушення в розмірі 1 грн, за вчинений повторно – уже 100 % вартості проданих з порушеннями товарів (послуг), а за кожне наступне порушення – штраф у п'ятикратному розмірі вартості.

Водночас міністр доходів і зборів О. Клименко ще на початку червня пообіцяв, що міністерство відстрочить штрафи, хоча відмовлятися від них не має намірів. Глава парламентського Комітету з питань податкової та митної політики

В. Хомутильник наголосив: «Ми, зі свого боку, теж ведемо переговори і переконуємо Міндоходів, щоб перенести ці терміни. Я вважаю, що найлогічніше зробити відстрочку до 1 січня 2014 р. Цей час дасть можливість бізнесу масово підготуватися, але тільки за умови, що підприємці будуть розуміти: другого такого перенесення вже не буде». Член парламентського Комітету з питань європейської інтеграції І. Мирний зауважив: «Як у глухому селі встановити модем і забезпечити роботу Інтернету? Адже якщо не буде Інтернету, касовий апарат працювати не буде. А значить, люди навіть хліб не зможуть купити!»

Відповідно, було б логічніше зробити установку нових РРО добровільною, а до бізнесу, який працюватиме по-старому, застосовувати особливий ревізійний режим. «Все одно 90 % підприємців хочуть перейти на нову техніку, щоб усю звітність передавати в електронній формі. А інші 10 % будуть попросту більше перевіряти», – погоджується перший заступник голови парламентського Комітету з питань підприємництва, регуляторної та антимонопольної політики В. Лук'янов.

Проте доки це питання не знайшло законодавчого відтермінування, підприємцям слід підготуватися або до штрафів, або до нової форми звітності.

ЗАКОНОДАВЧА ВЛАДА

Активний діалог між парламентами України та Швейцарії має бути невід'ємною складовою успішного розвитку українсько-швейцарських відносин. На цьому наголосив Голова Верховної Ради України В. Рибак під час зустрічі з головою Ради кантонів парламенту Швейцарської Конфедерації Ф. Ломбарді у середу, 3 липня.

Голова Верховної Ради України зазначив, що в українському парламенті є сталий інтерес до розширення співробітництва зі швейцарськими колегами, і поінформував про створення депутатської групи з міжпарламентських зв'язків зі Швейцарією у складі шістдесяти п'яти народних

депутатів. При цьому він висловив задоволення тим, що у парламенті Швейцарії також існує група дружби з Україною. На переконання Голови Верховної Ради, потребує активізації взаємодія на рівні парламентських делегацій наших країн при міжнародних парламентських організаціях, передусім таких як Парламентська асамблея Ради Європи та Парламентська асамблея ОБСЄ.

На думку В. Рибак, особливий взаємний інтерес становить співробітництво в рамках Парламентської асамблеї ОБСЄ, враховуючи почергове головування України та Швейцарії в ОБСЄ. «У цьому зв'язку для нас відкриваються додаткові можливості для спільного і послідовного просування актуальних тем порядку денного ОБСЄ», – підкреслив він. В. Рибак також висловив зацікавленість у тому, аби при обговоренні у ПАРЄ ситуації у нашій країні «наші швейцарські колеги мали достатньо об'єктивної інформації щодо реального стану речей в Україні».

«У цьому році очікуємо підписання двох важливих угод – Угоди між Кабінетом Міністрів України та Швейцарською Федеральною Радою про спрощення оформлення віз, і Угоди між Україною та Швейцарською Конфедерацією про радмісію», – сказав керівник українського парламенту.

В Україні, наголосив В. Рибак, надають особливого значення укладенню Угоди про спрощення оформлення віз, яка сприятиме інтенсифікації контактів між нашими країнами.

У свою чергу голова Ради кантонів парламенту Швейцарської Конфедерації також підтримав необхідність подальшої розбудови міжпарламентської складової двосторонніх взаємин. У цьому контексті він запросив Голову Верховної Ради здійснити візит до Швейцарії, а також повідомив, що ближчими днями Україну відвідає керівник групи дружби з Україною у парламенті Швейцарії. Щодо економічної співпраці, голова Ради кантонів наголосив на важливості використання усього потенціалу торговельно-економічних та інвестиційних відносин.

Сторони також обговорили питання щодо відносин з Європейським Союзом. Зокрема, В. Рибак повідомив, що у рамках виконання зобов'язань перед ЄС Верховна Рада планує

ухвалити закон про прокуратуру та Виборчий кодекс, і обидва документи розробляються у тісній співпраці з Венеціанською комісією (*Офіційний портал Верховної Ради України* (<http://iportal.rada.gov.ua>). – 2013. – 3.07).

Голова Верховної Ради України В. Рибак на засіданні Верховної Ради оголосив про створення міжфракційного депутатського об'єднання «За Хмельниччину», головою якого обрано народного депутата С. Лабазюка (Офіційний портал Верховної Ради України (<http://iportal.rada.gov.ua>). – 2013. – 2.07).

Проект постанови про календарний план проведення третьої сесії Верховної Ради України сьомого скликання під час засідання Верховної Ради доповів голова Комітету з питань Регламенту, депутатської етики та забезпечення діяльності Верховної Ради України В. Макеєнко. Він зазначив, що проектом календарного плану пропонується розпочати роботу третьої сесії 3 вересня 2013 р., а закінчити її 17 січня 2014 р. За його словами, на час проведення третьої сесії передбачено: для пленарних засідань – 9 тижнів, для роботи в комітетах, комісіях і фракціях – 7 тижнів, для роботи народних депутатів з виборцями – 4 тижні та проведення дев'яти годин запитань до уряду.

В. Макеєнко також повідомив, що проект календарного плану проведення третьої сесії враховує графік проведення заходів Парламентської асамблеї Ради Європи, яка відбудеться з 30 вересня по 4 жовтня 2013 р., в роботі якої братимуть участь народні депутати та погоджено з депутатськими фракціями.

Верховна Рада 322-ма голосами прийняла постанову з врахуванням пропозиції щодо роботи народних депутатів з виборцями останнього тижня вересня (*Офіційний портал Верховної Ради України* (<http://iportal.rada.gov.ua>). – 2013. – 2.07).

Голова Комітету з питань Регламенту, депутатської етики та забезпечення діяльності Верховної Ради України В. Макеєнко доповів проект постанови про кошторис Верховної Ради України на 2013 р. Він нагадав, що Законом України «Про Державний бюджет на 2013 рік» затверджено видатки здійснення повноважень Верховної Ради в сумі 935 млн 971 тис. грн, у тому числі по Загальному фонду – 849 млн 778,6 тис. грн, по Спеціальному фонду – 86 млн 192,4 тис. грн.

Народні депутати під час обговорення висловили зауваження до проекту, які, зокрема, стосувалися норми витрат на одного народного депутата на здійснення ними депутатських повноважень, системного перегляду пільг та привілеїв народних депутатів.

За результатами голосування («за» – 293) проект постанови було направлено на доопрацювання (**Офіційний портал Верховної Ради України (<http://portal.rada.gov.ua>). – 2013. – 2.07).**

2 юлія парламентарии рассмотрели вопрос о назначении членов Высшего совета юстиции.

Счетная комиссия Верховной Рады Украины назвала трех новых членов Высшего совета юстиции. Об этом сообщил глава Счетной комиссии В. Олейник. «На основе результатов тайного голосования Счетная комиссия сообщает, что в голосовании приняло участие 402 народных депутата. В. Колесниченко набрал – 309 голосов, В. Кузьмишин – 224, А. Лавринович – 238, С. Власенко – 126, О. Махницкий – 147», – сказал Олейник. Таким образом, членами ВСЮ стали В. Колесниченко, В. Кузьмишин и А. Лавринович.

По словам В. Олейника, недействительными признаны четыре бюллетеня, и четыре нардепа не поддержали ни одного кандидата. 2 юлія трое новоизбранных членов Высшего совета юстиции приняли присягу (**Офіційний портал Верховної Ради України (<http://portal.rada.gov.ua>). – 2013. – 2.07; Електронні Вісті (<http://elvisti.com>). – 2013. – 3.07).**

Верховна Рада України ухвалила Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення системи захисту персональних даних» з урахуванням пропозицій Президента України.

Закон прийнято Верховною Радою 14 травня 2013 р. Він вносить зміни до Кодексу України про адміністративні правопорушення, законів «Про захист персональних даних», «Про ратифікацію Конвенції про захист осіб у зв'язку з автоматизованою обробкою персональних даних та Додаткового протоколу до Конвенції про захист осіб у зв'язку з автоматизованою обробкою персональних даних стосовно органів нагляду та транскордонних потоків даних» та визначає уповноваженого Верховної Ради з прав людини уповноваженим органом у сфері захисту персональних даних.

Народні депутати, зокрема, врахували пропозиції Президента України: виключити з розд. II «Прикінцеві та перехідні положення» підпункт 3 п. 3 та доповнити його приписом щодо передачі уповноваженому Верховної Ради з прав людини Державного реєстру баз персональних даних і заяв про реєстрацію баз персональних даних, поданих у встановленому порядку до набрання чинності цим законом.

Відповідний проект зареєстровано за № 2836 (***Офіційний портал Верховної Ради України (<http://portal.rada.gov.ua>)*** – 2013. – 3.07).

Верховна Рада України ухвалила Закон України «Про ратифікацію Угоди між Кабінетом Міністрів України та урядом Турецької Республіки про повітряне сполучення».

Угода спрямована на створення двосторонньої договірно-правової бази для здійснення міжнародного повітряного сполучення між Україною і Турецькою Республікою. Відповідний законопроект зареєстровано за № 0020 (***Офіційний портал Верховної Ради України (<http://portal.rada.gov.ua>)*** – 2013. – 3.07).

Верховна Рада України прийняла за основу проект закону України «Про Суспільне телебачення і радіомовлення України».

Законопроектом (реєстр. № 1076) пропонується визначити статус і правову основу створення і функціонування, принципи, завдання, порядок формування органів управління та особливості діяльності Національної суспільної телерадіокомпанії України (НСТУ). Відповідні зміни передбачається внести до низки законів України з питань телебачення і радіомовлення.

Згідно із проектом, діяльність НСТУ провадиться на принципах: всебічного та об'єктивного інформування суспільства; дотримання соціальних норм, традицій і культури українського народу; чіткого відокремлення фактів від коментарів та оцінок; вільного висловлювання поглядів, думок і переконань; незалежності від органів державної влади, органів місцевого самоврядування, їхніх посадових осіб, підприємств, установ, організацій, фізичних осіб; участі громадськості в керуванні та формуванні програмної політики (*Офіційний портал Верховної Ради України (<http://iportal.rada.gov.ua>). – 2013. – 3.07*).

Верховна Рада України ухвалила Закон України «Про внесення зміни до статті 18 Закону України “Про державну допомогу сім'ям з дітьми”» (щодо державної соціальної допомоги для дітей-інвалідів).

Законом встановлено не враховувати із суми державної допомоги на дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування, над якими встановлено опіку чи піклування, призначену дітям-інвалідам із їх числа державну соціальну допомогу.

Відповідний законопроект зареєстровано за № 2540 (*Офіційний портал Верховної Ради України (<http://iportal.rada.gov.ua>). – 2013. – 2.07*).

Верховна Рада України ухвалила Закон України «Про внесення змін до Закону України “Про судоустрій і статус

суддів” щодо визначення граничної чисельності працівників Державної судової адміністрації України».

Закон спрямований на врегулювання питання визначення граничної чисельності працівників Державної судової адміністрації, яка не входить до системи органів виконавчої влади та гранична чисельність працівників якої на сьогодні затверджена Кабінетом Міністрів України.

Відповідні зміни внесено до ст. 127, 147 Закону України «Про судоустрій та статус суддів» щодо доповнення компетенції Ради суддів України повноваженнями щодо визначення за поданням голови Державної судової адміністрації граничної чисельності працівників Державної судової адміністрації, у тому числі її територіальних управлінь, у межах видатків на її утримання.

Відповідний законопроект зареєстровано за № 2234 (***Офіційний портал Верховної Ради України*** (<http://portal.rada.gov.ua>). – 2013. – 2.07).

Голова Комітету з питань аграрної політики та земельних відносин Г. Калетнік доповів підготовлений до другого читання проект закону про внесення змін до Земельного кодексу та до інших законодавчих актів у сфері земельних відносин (щодо спрощення процедури відведення земельних ділянок). Він зазначив, що цим проектом передбачається виправити ряд технічних накладок, що призвели до заблокування процедури погодження землепорядної документації і розпорядження земельними ділянками сільськогосподарського призначення та державної власності. Проектом, зокрема, пропонується усунути суперечності щодо права розпоряджатися земельними ділянками державної власності між Мінагрополітики та Держземагентством; ліквідувати норми, що передбачають діяльність земельних комісій на користь максимального спрощення погодження проектів землевідведення мінімальною кількістю органів; встановити вимогу, згідно з якою кожний погоджувальний орган має опрацьовувати проект виключно в частині його відповідності законодавству, дотримання якого він контролює. Законопроект 316-ма голосами був прийнятий у другому читанні та в цілому.

Також голова Комітету з питань аграрної політики та земельних відносин Г. Калетнік доповів проєкт закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення процедури відведення земельних ділянок. Він повідомив, що під час підготовки до другого читання до комітету надійшло 33 пропозиції, 16 з яких враховано, 17 – відхилено.

Верховна Рада 277-ма голосами прийняла законопроєкт у цілому (*Офіційний портал Верховної Ради України* (<http://iportal.rada.gov.ua>). – 2013. – 2.07).

Голова Комітету з питань європейської інтеграції Г. Немиря провів зустріч з віце-спікером Сейму Литви П. Ауштравічусом. Сторони обговорили питання двосторонньої співпраці між Україною і Литвою та перспективи європейської інтеграції нашої держави, зокрема в контексті проведення саміту Східного партнерства у Вільнюсі й головування Литви в Раді ЄС (з 1 липня 2013 р.).

У цьому зв'язку П. Ауштравічус висловив підтримку Україні на шляху євроінтеграції і наголосив, що ЄС сподівається на те, що українська сторона вчасно виконає всі рекомендації Ради ЄС, необхідні для підписання Угоди про асоціацію.

Г. Немиря подякував віце-спікеру за підтримку, підкресливши, що парламент докладає зусиль у межах своїх повноважень для підписання Угоди (*Офіційний портал Верховної Ради України* (<http://iportal.rada.gov.ua>). – 2013. – 3.07).

ВИКОНАВЧА ВЛАДА

Україна налаштована на виконання всіх пунктів Плану дій щодо підписання Угоди про асоціацію під час саміту Східного партнерства у Вільнюсі в листопаді цього року, наголошує Президент України В. Янукович. На переконання Президента, переважна більшість євроінтеграційних законів буде прийнята вже цього пленарного тижня.

Водночас він зазначив, що окремі закони потребують експертної оцінки, у тому числі з боку Венеціанської комісії.

Зокрема, за словами В. Януковича, це стосується закону про прокуратуру. Ці закони можуть прийняти на початку наступної сесії парламенту у вересні (*Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua)*). – 2013. – 3.07).

Президенти України й Польщі готують спільну заяву до 70-ї річниці Волинської трагедії, яку буде оприлюднено напередодні трагічної дати. Про це повідомив Президент України В. Янукович на спільній прес-конференції президентів після завершення засідання Вишеградської четвірки та України в м. Вісла. «Усе, що ми будемо робити разом, буде спрямовано на примирення наших народів і, що дуже важливо, спрямовано на майбутнє – на молодь», – наголосив В. Янукович. На переконання глави Української держави, важливим є те, що до цієї справи долучаються не тільки державні діячі, а й представники церкви.

У свою чергу президент Польщі Б. Коморовський зазначив, що має намір відвідати заходи з вшанування жертв Волинської трагедії. «Для того щоб підтримати спільне переживання цієї болючої річниці», – сказав він.

«Я розмовляв з В. Януковичем, він має об'єктивні перешкоди, які заважають йому особисто бути присутнім у Луцьку. Але я водночас отримав запевнення, що Українську державу будуть представляти на відповідному рівні», – сказав президент Польщі (*Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua)*). – 2013. – 3.07).

Прем'єр-міністр М. Азаров на засіданні уряду повідомив про зростання врожайності зернових, що дає можливість зібрати зерна на 10–12 млн т більше, ніж минулого року.

Глава уряду підкреслив, що врожайність зернових зросла завдяки тому, що поточного року було забезпечено значно кращий догляд за посівами, проведено в повному обсязі всі агротехнічні заходи. «Врожайність зернових становить оціночно

майже 24 ц/га, тоді як минулого року було трохи більше 16 ц. Фахівці вважають, що ми отримаємо урожай зернових приблизно на 10–12 млн т більше, ніж минулого року. Тобто вийдемо приблизно на 54 млн т валового збору зернових і зернобобових культур. Є всі підстави для такого прогнозу», – повідомив М. Азаров (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua)*). – 2013. – 3.07).

Прем'єр-міністр України М. Азаров сподівається, що до завершення II сесії Верховної Ради народні депутати ухvatять ряд законів соціального спрямування, а також таких, які сприятимуть підписанню Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом. Про це глава уряду заявив під час засідання Кабінету Міністрів 3 липня 2013 р.

«Так, до завершення II сесії залишаються три пленарні дні, а на розгляд очікують кількадесят законопроектів, прийняття яких сприятиме підписанню Угоди про асоціацію між Україною та ЄС», – наголосив М. Азаров. Крім того, на особливу увагу заслуговує ряд важливих із соціальної точки зору урядових законопроектів. Це, зокрема, проекти законів, які регулюють надбавку за догляд інвалідів з дитинства та дітей-інвалідів, додатковий перерахунок пенсій звільненим з військової служби, поліпшення доступу до інформації осіб з вадами слуху тощо.

Глава уряду наголосив, що також треба прийняти ряд законопроектів, спрямованих на розвиток підприємництва й залучення іноземних інвестицій в економіку України, наприклад про стимулювання залучення інвестицій; захист прав інвесторів; державну допомогу суб'єктам господарювання; щодо фінансових гарантій для забезпечення сплати митних платежів (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua)*). – 2013. – 3.07).

Уряд серйозно готується до міжурядової зустрічі на рівні глав урядів України й Росії, яка відбудеться 12 липня в Сочі. Про це повідомив Прем'єр-міністр України М. Азаров під час

засідання Кабінету Міністрів 3 липня 2013 р. «Уряд серйозно готується до широкої дискусії під час цієї зустрічі. У ній візьмуть участь керівники міністерств і відомств, які працюють на основних напрямках українсько-російського співробітництва», – наголосив М. Азаров.

При цьому він доручив цим керівникам до кінця поточного тижня подати остаточні пропозиції щодо порядку денного зустрічі з російськими колегами, акцентувати принципів для нас питання та підготувати обґрунтування позиції України (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua)*). – 2013. – 3.07).

Под председательством главы Администрации Президента Украины С. Левочкина и Премьер-министра Украины Н. Азарова состоялось заседание Оргкомитета по подготовке и празднованию 1025-летия крещения Киевской Руси.

Сопредседатель Оргкомитета С. Левочкин подчеркнул важность обеспечения необходимых условий пребывания на праздновании многочисленных паломников. Глава Администрации Президента отметил, что все службы, ответственные за предоставление медицинских, транспортных услуг, обеспечение жильем, должны продемонстрировать слаженные действия. «Власть должна сделать все, чтобы паломники были обеспечены всем необходимым», – отметил С. Левочкин.

Руководители местных государственных администраций проинформировали о ходе подготовки к празднованию крещения Киевской Руси на территории страны.

Н. Азаров подчеркнул необходимость активизировать работы по подготовке к празднику. Министр культуры Л. Новохатько доложил о выполнении Плана мер по подготовке и празднованию 1025-летия крещения Киевской Руси.

Во время заседания Оргкомитета также были обсуждены вопросы, касающиеся международного аспекта празднования юбилея (*Електронні Вісті (http://elvisti.com)*). – 2013. – 3.07).

В Україні створюють широкую мережу хлібних магазинів. Про це заявив Прем'єр-міністр України М. Азаров під час

відвідування одного з комбінатів у Київській області. «Ми повинні створити велику мережу хлібобулочних і кондитерських, яких має бути тисячі у населених пунктах», – сказав М. Азаров. При цьому він підкреслив, що у Києві на масиві Троєщина збудують новий великий хлібокомбінат. «Усього в Києві упродовж найближчого року буде збудовано приблизно 500 хлібних магазинів, які будуть розташовані у мікрорайонах поруч з житловими будинками. Вони забезпечуватимуть наших громадян великим асортиментом хлібної продукції. Така ж політика має проводитися і в інших областях», – заявив М. Азаров (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua)*. – 2013. – 3.07).

Заступника міністра юстиції А. Сєдова призначено національним координатором з питань реалізації Стамбульського плану дій по боротьбі з корупцією. Про це повідомив міністр юстиції О. Лавринович, посилаючись на відповідне рішення, яке було ухвалено на засіданні Кабінету Міністрів 3 липня.

За словами міністра юстиції, потреба в призначенні нового національного координатора від України виникла у зв'язку із кадровими змінами, що відбулися в Міністерстві юстиції. Зокрема, у зв'язку з призначенням попереднього національного координатора Д. Ворони головою Державної реєстраційної служби України.

Як відомо, Стамбульський план дій по боротьбі з корупцією Антикорупційної мережі для Східної Європи та Центральної Азії Організації економічного співробітництва та розвитку є міжурядовою угодою, що була схвалена представниками урядових делегацій Вірменії, Азербайджану, Грузії, Російської Федерації, Таджикистану та України під час V щорічної зустрічі згаданої мережі 10 вересня 2003 р. у Стамбулі.

Зазначений документ передбачає здійснення сторонами ряду заходів щодо запобігання і протидії корупції. Основними принципами Плану дій є розвиток ефективної і прозорої системи державної служби, посилення боротьби з хабарництвом і забезпечення чесності в бізнесі, підтримка активної участі

громадськості в реформах *(Урядовий портал (www.kmi.gov.ua). – 2013. – 3.07).*

3 липня під час засідання уряду схвалений проект закону України «Про внесення змін до Закону України "Про ратифікацію Європейської конвенції про спільне кінематографічне виробництво"».

Документ розроблений з метою визначення компетентного органу з надання статусу продукту спільного виробництва в Україні шляхом розмежування повноважень між Державним агентством України з питань кіно та Міністерством культури України. Прийняття зазначеного законопроекту створить належні правові та організаційні умови для надання кінематографічним творам статусу продукту спільного виробництва *(Урядовий портал (www.kmi.gov.ua). – 2013. – 3.07).*

Міністерство інфраструктури України разом з Укравтодором продовжують залучати міжнародних інвесторів і шукати можливості для участі у фінансуванні будівництва й реконструкції українських доріг вітчизняних інвесторів.

Зокрема, Мінінфраструктури веде переговори стосовно продовження модернізації міжнародних транспортних коридорів на території України з такими міжнародними фінансовими організаціями, як Європейський банк реконструкції та розвитку, Європейський інвестиційний банк і Міжнародний банк реконструкції та розвитку. У рамках співпраці з цими фінансовими інститутами вже впроваджуються три проекти з реконструкції і капітального ремонту стратегічно важливих міжнародних коридорів: частини автомобільних доріг М-03 (Київ – Харків), яка орієнтовно потребує 650 млн дол. США; М-05 (Київ – Одеса), оціночною вартістю 200 млн євро; та М-01 (Київ – Чернігів), яка потребує 400 млн євро.

За умовами державно-приватного партнерства інвестор має на 100 % профінансувати будівництво та бере на себе ризики

за збільшення витрат на будівництво та експлуатацію. Влада, у свою чергу, приймає рішення про проект, фінансову модель повернення інвестицій, надання державних гарантій по зобов'язаннях Державного партнера і встановлює максимальну плату за проїзд по новій дорозі (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua)*). – 2013. – 3.07).

В рамках визита в ФРГ состоялась встреча министра иностранных дел Украины Л. Кожары с федеральным министром иностранных дел Германии Г. Вестервелле.

Во время переговоров стороны уделили основное внимание вопросам дальнейшего сближения Украины с Европейским Союзом, в частности перспективам подписания Соглашения об ассоциации между Украиной и ЕС в ноябре 2013 г., а также обменялись мнениями по актуальным вопросам украинско-германского двустороннего сотрудничества и глобальной повестки дня.

В частности, Г. Вестервелле отметил стратегический интерес Германии в подписании Соглашения об ассоциации между Украиной и ЕС как важного этапа в сближении Украины с Европейским Союзом, а также отметил прогресс нашего государства в осуществлении необходимых реформ. В этой связи федеральный министр иностранных дел подтвердил готовность Германии поддерживать Украину на этом пути.

Л. Кожара также выступил в германском обществе внешней политики с докладом на тему европейской интеграции и председательства Украины в ОБСЕ (*Електронні Вісті (http://elvisti.com)*). – 2013. – 3.07).

По приглашению председателя Совета Евразийской экономической комиссии (ЕЭК) вице-премьер-министр Украины Ю. Бойко и советник Президента Украины, руководитель Главного управления по вопросам международных отношений Администрации Президента Украины А. Гончарук участвуют в заседании Совета ЕЭК, которое нача-

лось в Москве. Во время мероприятия запланированы к обсуждению вопросы, в частности, технических регламентов Таможенного союза на отдельные виды промышленной, молочной и мясной продукции, которые будут определять доступ товаров, в том числе украинского происхождения, на рынок этого интеграционного объединения.

Участие представителей Украины в заседаниях органов ЕЭК предусматривается Меморандумом об углублении взаимодействия между Украиной и Евразийской экономической комиссией, заключенным 31 мая 2013 г. (*Електронні Вісти* (<http://elvisti.com>). – 2013. – 3.07).

ПОЛІТИКА

Правозащитники Amnesty International обвиняют Украину, Россию и страны Центральной Азии в причастности к похищению и незаконному возвращению беженцев, которые просят убежища. Об этом говорится в докладе организации под названием «Назад к пыткам: экстрадиция, принудительное возвращение и перемещения в Центральной Азии», который был опубликован 3 июля.

«За последние два года власти Казахстана, Российской Федерации и Украины стали прилагать еще больше усилий к принудительному возвращению членов определенных группировок в Таджикистан и Узбекистан, несмотря на то, что там им реально угрожают пытки и жестокое обращение», – говорится в докладе.

В докладе правозащитники также указали, что страны СНГ нередко прибегают к похищениям, чтобы вернуть беженца, который просит политического убежища, на родину. Также отмечается, что власти Украины отказываются осуждать действия иностранных спецслужб, утверждая, что похищение «не является криминальным» нарушением.

В ООН не советуют беженцам бежать в опасную Украину. Представители международной правозащитной организации Human Rights Watch сообщали, что в Украине с людьми,

содержащимися в миграционных изоляторах, грубо обращаются, а иногда подвергают пыткам. Об этом сообщает ТСН.ua (*Електронні Вісти* (<http://elvisti.com>). – 2013. – 3.07).

Опозиція не зможе висунути єдиного кандидата на посаду кийвського міського голови. Таку думку на прес-конференції висловив директор компанії Berta Communications Т. Березовець, передає кореспондент УНН.

Як зазначив експерт, «логіка проведення виборів в Києві зведеться до трьох кандидатів – П. Порошенка, О. Попова та М. Катеринчука. При цьому єдиного кандидата від опозиції не буде», – підкреслив він. Т. Березовець нагадав, що остання дата, коли сама опозиція обіцяла оголосити свого єдиного кандидата – це 18 травня, на мітингу в Києві. «Але ми не почули навіть можливого переліку», – зазначив експерт.

За словами Т. Березовця, на сьогодні три кандидати найчастіше називаються серед можливих представників від опозиції – це П. Порошенко, М. Катеринчук та М. Томенко. «Але з огляду на недостатню підтримку останнього, вибір зведеться до двох», – додав він.

При цьому в підсумку, як уточнив політтехнолог, єдиної кандидатури в повному сенсі від опозиції не буде, насамперед через відсутність підтримки лідера УДАРУ В. Кличка. «Будучи націленим на президентську кампанію, він сприймає кампанію мера як кампанію на пониження. Тому на ці вибори він не піде й ризикувати з підтримкою того чи іншого кандидата він не стане, – пояснив Т. Березовець. – Тому максимум, що ми побачимо, – це кандидат, підтриманий або тільки "Батьківщиною", або "Батьківщиною" спільно з партією "Свобода". Єдиного кандидата від опозиції в повному сенсі не буде» (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2013. – 3.07).

Народний депутат від парламентської фракції «Свобода» А. Вітів вважає, що президентові Польщі Б. Комо-

ровському немає чого приїжджати до Луцька для вшанування пам'яті поляків, загиблих у Волинській трагедії.

«Схоже, Б. Коморовський хоче приїхати, щоб символічно принизити українців, які боролися за незалежність, і представити їх вбивцями. Переконали, що Коморовському немає чого робити в Луцьку після багатомісячного нагнітання польськими політиками антиукраїнської істерії... Суспільство може сприйняти його ініціативу (візит. – Ред.) як провокацію», – заявив депутат, якого цитує «Коммерсант-Украина».

Нагадаємо, Б. Коморовський має намір 14 липня відвідати Луцьк, щоб ушанувати пам'ять поляків, загиблих у Волинській трагедії.

У польському Сеймі триває суперечка щодо тексту резолюції в 70-ту річницю Волинського злочину. Депутати не можуть дійти згоди щодо визначення трагедії: політики правоконсервативних партій наполягають на слові «геноцид» у тексті документа, а представники ліберальної «Цивільної платформи» пропонують обмежитися дефініцією «етнічне чищення з ознаками геноциду».

До трагічних подій на Волині та Східній Галичині 1943–1944 рр. в Україні та Польщі різне ставлення. Польська сторона покладає відповідальність за вбивства цивільного населення виключно на ОУН і УПА, а Україна наполягає на відповідальності за ці злочини обох сторін. Польські історики переконують, що в результаті етнічних чищень загинули 100–130 тис. поляків і 5–15 тис. українців. Проте в Україні говорять про декілька десятків тисяч убитих поляків і більше як 10 тис. українців (*Укринформ* (<http://www.ukrinform.ua>). – 2013. – 3.07).

Оппозиция намерена оспаривать досрочное прекращение полномочий депутатов П. Балог и А. Домбровского в Европейском суде по правам человека. Об этом заявил глава фракции УДАР В. Кличко.

«Мы будем обращаться в Европейский суд по правам человека», – сказал он. Лидер партии также подчеркнул, что ре-

шення ВАСУ о досрочному прекращенні повномочий цих депутатів являється незаконним, а спікер парламенту В. Рыбак, виконавши його, тим самим порушив Конституцію.

Напомним, 3 июля на заседании парламента спікер Верховной Рады Украины В. Рыбак поручил аппарату ВР аннулировать карты для голосования депутатов А. Домбровского и П. Балогы и прекратить им выплату зарплаты (*УРА-Информ* (<http://ura-inform.com>). – 2013. – 3.07).

Лідер партії УДАР В. Кличко звинуватив українську владу в навмисному уникненні виконання дій, необхідних для європейської інтеграції України. Про це він сказав у кулуарах парламента, передає кореспондент УНН.

«Є пряма зацікавленість влади в тому, аби не підписати Угоду про асоціацію між Україною та ЄС. Вони зацікавлені в тому, аби ситуація в Україні залишалася замороженою і нічого не змінювалося ні в якому разі. Їм антикорупційні законопроекти не потрібні», – зазначив В. Кличко.

За його словами, українська влада хоче залишати в законодавстві можливість для корупційних схем, від яких виграє лише окрема групка осіб. Він відмовився називати прізвища людей, сказавши, що вони всім відомі і перебувають у керівництві країни.

Як повідомляв УНН, європейський комісар з питань розширення та Європейської політики сусідства Ш. Фюле сказав, що Україна досягла певного прогресу на шляху євроінтеграції, але відстрочок у виконанні необхідних умов Київ не отримає.

Ш. Фюле наголосив, що міністри закордонних справ країн ЄС у грудні дуже чітко заявили, що будуть готові підписати Угоду про асоціацію на саміті у Вільнюсі в листопаді. Однак вони недвозначно вказали на три сфери, у яких вони очікують рішень від України шляхом послідовних і очевидних зусиль, а саме: вибіркове судочинство, програма реформ і недосконале виборче законодавство.

Нагадаємо, голова ВГО «Комітет виборців України» О. Черненко повідомив, що міністри закордонних справ європейських

країн, представники ОБСЄ та Венеціанська комісія позитивно оцінюють виконання Україною умов щодо вступу в ЄС (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2013. – 3.07).

Екс-министр внутренних дел Ю. Луценко считает, что нынешний министр В. Захарченко должен полностью «почистить» личный состав сотрудников Врэдиевского райотдела милиции Николаевской области в связи с резонансным преступлением, в котором подозреваются милиционеры. Об этом он заявил в эфире 5 канала, пишет «Корреспондент».

«Я так делал в Черниговской области, в Нежинском райотделе, когда стало известно о том, что прямо в райотделе пытали человека... В первом моем заходе в 2005 г. я просто ликвидировал это подразделение, распустил их и по новому набрали персонал», – прокомментировал Ю. Луценко.

Напомним, ранее интернет-издание «Новости Украины – From-UA» сообщало о том, что на днях вблизи райцентра Врэдиевка зверски избили и изнасиловали 29-летнюю местную жительницу. Ее прооперировали уже дважды, врачи оценивают ее состояние как тяжелое.

Более 300 человек плотным кольцом окружили здание Врэдиевского районного суда в Николаевской области, в котором рассматривается ходатайство о применении меры пресечения в отношении задержанных по обвинению в изнасиловании и жестоком избиении – лейтенанта милиции Полишука и таксиста Рябиненко. Участники акции, которые вечером 1 июля в 19:00 вышли на стихийный митинг на ул. Героев Врэдиевщины, взяли штурмом здание РОВД. Об этом рассказал очевидец событий – участник митинга. По его словам, после того, как милиция применила слезоточивый газ и несколько митингующих забрала скорая, жители Врэдиевки взяли штурмом здание РОВД. В ход шли даже «коктейли Молотова».

Приказом министра внутренних дел от занимаемых должностей отстранены начальник МВД в Николаевской области

В. Парсенюк и руководитель Врэдиевского райотдела милиции, сообщает пресс-служба МВД (*Четверта Влада* (<http://4vlada.net>). – 2013. – 3.07).

3 липня в Кисві вдруге за тиждень активісти під Адміністрацією Президента провели пікет на знак солідарності з мешканцями с. Врэдіївка, передає кореспондент УНН.

Близько 10 активістів зібралися біля Адміністрації Президента на знак солідарності з протестами, які влаштували мешканці с. Врэдіївка Миколаївської області. Із собою вони принесли плакати «Геть поліцаїв з міліції» і «Вимагаємо зробити посади суддів та прокурорів виборчими».

За словами активістів, вони вимагають відставки начальника ГУ МВС Миколаївської області, провести слідство із залученням розширеної групи експертів криміналістики, а також провести відкрите судове слухання (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2013. – 3.07).

2 липня біля Верховної Ради відбулася акція на захист родини й традиційних цінностей.

У черговий раз громадськість звернулася до депутатів з проханням зняти з розгляду чи відхилити законопроект № 2342, який вводить у законодавче поле України поняття «сексуальної орієнтації» і фактично дає «зелене світло» пропаганді гомосексуалізму й знищенню традиційної сім'ї.

Натомість учасники акції закликали депутатів винести на повторне читання і прийняти законопроект № 8711 «Закон України "Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо захисту прав дітей на безпечний інформаційний простір"», за прийняття якого вже було зібрано понад 100 тис. підписів громадян України.

Акція зібрала близько 500 осіб і відбулася з ініціативи ВГО «Батьківський комітет України». Підтримати акцію прийшли понад два десятки інших громадських організацій: «Союз громадян України», «Любов проти гомосексуалізму», «Суть часу» та ін.

До Верховної Ради принесли величезну кількість підписів проти прийняття законопроекту № 2342. Ці підписи були роздруковані в одну велику стрічку, яка простягнулася під стінами Верховної Ради (*Родительский комитет Украины* (<http://rodkom.org/2013/3082.html#more-3082>). – 2013. – 3.07).

ЕКОНОМІКА

По итогам июня банковская система Украины покажет прибыльную деятельность, а убыток в системе по итогам мая в размере 3 млрд грн был вызван чисто техническим фактором в связи с изменением методики формирования резервов. Такое мнение высказал президент Украинского аналитического центра А. Охрименко, передает «РБК-Украина».

По его прогнозу, прибыль банковской системы по итогам 2013 г. может составить 11 млрд грн. Такие ожидания аналитик связывает с активизацией кредитования корпоративного сектора, которое традиционно происходит осенью. «Ежегодно мы видим тенденцию роста кредитного портфеля для юрлиц зимой, в конце весны начинается плавный спад, полное затишье летом и уже осенью восстанавливается интенсивное кредитование корпоративного сектора. Я не исключаю, что в нынешнем году с началом бизнес-сезона мы увидим рост кредитного портфеля банков по юрлицам в пределах 5–7 % в месяц. Это и станет дополнительным источником дохода для системы», – пояснил А. Охрименко.

Он отметил, что сейчас банки зарабатывают преимущественно на потребительских кредитах. Ранее выданные кредиты предприятиями сейчас исправно погашаются, и с этим не наблюдается проблем.

Комментируя данные НБУ, что система получила убыток по итогам мая в размере 3 млрд грн, эксперт отметил, что это разовое явление, которое связано с изменением методики формирования резервов с 1 января текущего года. «Сначала банки резервы уменьшили, а теперь их деформировали. Это

чисто техническая операция, которая связана исключительно с методикой учета. Уже по итогам июня банковская система покажет значительную прибыль», – пояснил эксперт.

Ранее глава Нацбанка И. Соркин, комментируя состояние банковской системы страны, отметил, что она достаточно высокодоходна, стабильна, может эффективно противостоять как внутренним, так и внешним экономическим вызовам, поэтому является инвестиционно привлекательной (*Левый берег* (<http://lb.ua>). – 2013. – 2.07).

Збитки Укрзалізниці від пасажирських перевезень за шість місяців поточного року становлять близько 3,2 млрд грн. Про це повідомляє прес-служба Укрзалізниці, передає УНН.

За інформацією відомства, серед причин збитковості – перевезення пільговиків, низькі тарифи і відсутність державних дотацій до рівня нульової рентабельності.

Також у прес-службі зазначили, що серед пасажирів у приміському сполученні українських залізниць – близько 80 % пільговиків. У дальньому сполученні – лише 20 % поїздів виходять на рівень окупності. Тож як наслідок – застарілий рухомий склад і відсутність коштів на його відновлення. При цьому на сьогодні 55,5 % інвентарного парку пасажирських вагонів експлуатується понад встановлений нормативний термін – більше 28 років.

«Укрзалізниця збитки від пасажирських перевезень традиційно покриває самостійно за рахунок перехресного субсидування. Але й парк вантажних вагонів на сьогодні зношений на 88 %», – додали у прес-службі Мінінфраструктури (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2013. – 3.07).

Объем украинского рынка e-commerce в 2012 г. составил 1,6 млрд дол. Компании Morgan Stanley Research, Fintime, Gemius Украина, InMind и ИнАУ провели исследование

украинского рынка e-commerce за прошлой год. Согласно полученным данным, объем локального рынка e-commerce в 2012 г. составил 1,6 млрд дол., а средние годовые затраты одного интернет-покупателя составляют 714 дол. Таким образом, около 2,1 млн украинцев являются интернет-пользователями. Украинцы предпочитают покупать в интернете: «книги – 27 % от общего числа покупок, бытовую технику – 15 %, одежду – 14 % и спортивные товары», – 13 %, пишет Aip.ua.

Сообщается, что только за прошлый год объем рынка увеличился на 45 %. Предполагается, что в 2013 г. рост электронной коммерции в Украине составит 49 % по сравнению с 2012 г. (2,37 млрд дол.). При этом, несмотря на такой рост, доля интернет-розницы в общих объемах розничных продаж пока невелика – 1,5 % (*Минфин.com.ua* (<http://minfin.com.ua>). – 2013. – 2.07).

1,77 млн человек отдохнули в Крыму за полгода, что на 4,1 % больше, чем за аналогичный период 2012 г., сообщает пресс-служба Министерства курортов и туризма АРК.

В этом году в ряде регионов Крыма летний сезон начался значительно раньше. «Например, в Коктебеле в середине июня уже отмечали загрузку значительно большую, чем за аналогичный период прошлого года. Такая же ситуация в Ялте, Евпатории и Саках», – сказал глава министерства А. Лиев.

По его словам, рост количества отдыхающих в Крыму наблюдается, несмотря на то, что Минкурортов не ставит перед собой задачу рекламировать летний сезон. «Основная задача курортного ведомства – это расширение рамок курортного сезона и восстановление статуса Крыма как здравницы», – уточнил А. Лиев.

В 2012 г. в Крыму отдохнули более 6 млн человек, что стало рекордом за годы независимости Украины (*Минфин.com.ua* (<http://minfin.com.ua>). – 2013. – 3.07).

За шесть месяцев этого года Пенсионный фонд Украины перевыполнил план собственных поступлений на 1,7 %.

Об этом сообщил директор Департамента пенсионного обеспечения и социальной защиты инвалидов Министерства социальной политики Украины Н. Шамбир. По его словам, с начала года сумма поступлений в ПФУ составила 81,1 млрд грн.

«Поступления собственных средств ПФУ за шесть месяцев 2013 г. составили 81,1 млрд. Это 101,7 % от плана, то есть перевыполнение составило 1,4 млрд грн. Если сравнивать с аналогичным периодом прошлого года, то поступления возросли на 5,2 млрд грн, или на 6,9 %», – сказал он.

Н. Шамбир отметил, что положительная динамика поступлений средств в Пенсионный фонд способствовала полной и своевременной выплате пенсий всем 13,6 млн пенсионеров. Кроме того, это позволило погасить займы Госказначейства за этот и частично за предыдущий год. «Перевыполнение плана поступлений ПФУ позволило погасить предоставленные в этом году займы с единого казначейского счета на покрытие временных кассовых разрывов фонда, связанных с выплатой пенсий. Также на 436 млн грн были уменьшены невозвратные суммы займов за предыдущий год», – сказал он.

Всего, по словам Н. Шамбира, сумма расходов на пенсионные выплаты и другие запланированные расходы за шесть месяцев составила 124,5 млрд грн. Это на 11,5 млрд грн, или на 11 % больше, чем за первые шесть месяцев 2012 г.

Ранее министр социальной политики Украины Н. Королевская заявляла, что средства от перевыполнения плана собственных поступлений ПФУ станут дополнительным ресурсом для модернизации пенсионной системы, в частности осовременивания пенсионных выплат и введения второго уровня накопительной пенсионной системы (*Електронні Вісти* (<http://elvisti.com>). – 2013. – 3.07).

У січні – червні поточного року підприємці Луганщини сплатили майже 30 млн грн податку за користування надрами. Про це УНН повідомили в Головному управлінні Міндоходів у Луганській області.

Сума сплаченого податку за користування надрами в поточному році на 3,5 млн грн, або на 13 % більша, ніж та, що була

сплачена підприємцями Луганщини в аналогічний період минулого року.

Як повідомлялось раніше, торік на Луганщині Хімічним казенним об'єднанням ім. Г. Петровського сплачено 33,5 млн грн податків (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2013. – 3.07).

С начала года объем экспорта свинины сократился в шесть раз – до 1,6 тыс. т по сравнению с аналогичным периодом в прошлом году.

Такое положение вещей на рынке свидетельствует об ориентации производителей на отечественного потребителя. Это позволит увеличить объем украинской свинины на внутреннем рынке на 4–5 % – до 83 %. Внедрение инвестиций поможет в будущем полностью обеспечить внутренний рынок отечественной свининой. Также с начала года Украина сократила импорт мяса на 5,5 % по сравнению с предыдущим годом.

Эксперты отмечают, что это не связано с запретом ввоза бразильской свинины, зараженной африканской чумой, дело в ориентации украинских поставщиков мяса на наращивание собственного производства свинины (*УРА-Информ* (<http://ura-inform.com>). – 2013. – 3.07).

ЕКОНОМІКА УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ СВІТОВИХ КРИЗОВИХ ТЕНДЕНЦІЙ

На сегодня в Украине в процедуре банкротства находятся 8811 предприятий. Как сообщает «ЛІГАБізнесІнформ», об этом стало известно на совещании министра юстиции А. Лавриновича с руководителями территориальных органов по вопросам банкротства.

Минюст, проведя анализ состояния дел на предприятиях Украины, которые находятся в процедуре банкротства, заявил, что 438 из этих предприятий полностью или частично (не менее 25 %) принадлежат государству. По словам А. Лаврино-

вича, подавляющее большинство предприятий, которые годами находятся в стадиях распоряжения имуществом или санации, не имеет никакой возможности восстановить свою платежеспособность.

В государственном секторе 84 % банкротов ликвидируются по общей процедуре, 7 % – по процедуре банкротства должника, который ликвидируется собственником, 6 % составляет банкротство отсутствующего должника, 3 % – санация должника его руководителем.

Среди предприятий-банкротов частного сектора экономики лидерство удерживает банкротство отсутствующего должника (более 38 %). 37 % проходят через общую процедуру банкротства, почти 12 % составляет банкротство физических лиц – предпринимателей, 11 % – банкротство должника, ликвидируемого собственником, более 1,5 % – санация должника его руководителем (*Минфин.com.ua* (<http://minfin.com.ua>). – 2013. – 3.07).

Президент Украинского аналитического центра А. Охрименко считает, что продемонстрированный в первом полугодии профицит платежного баланса более 3,2 млрд дол. показывает, что в 2013 г. девальвации гривни не будет.

«Профицит платежного баланса Украины по итогам начала 2013 г. просто поломал все схемы для валютных спекулянтов. В конце прошлого года многие эксперты и аналитики ожидали дефицит текущего счета, и именно этим они объясняли необходимость девальвации гривни. Но вместо дефицита платежного счета получился профицит более 3,2 млрд дол.», – констатирует специалист.

Эта ситуация, по его словам, вынудила валютных спекулянтов активно «прогнозировать» девальвацию гривни, явно не обращая внимания на свои предыдущие прогнозы и на профицит платежного баланса. «Фактически профицит платежного баланса показывает, что в 2013 г. девальвации гривни не будет. Возможен частичный рост курса доллара до 8,2–8,3 грн в конце

года, но и это может быть нивелировано ревальвацией курса гривни до уровня 8 грн, как это было в конце 2012 г.», – рассказывает А. Охрименко.

По его словам, сегодня проблемы девальвации гривни в Украине не существует, но есть ожидания небольшой инфляции в конце года. Летом-осенью, по его мнению, процесс обмена наличной валюты на гривню будет ускоряться, и это может несколько повлиять на рост цен в Украине (*Finance.ua* (<http://news.finance.ua>). – 2013. – 3.07).

В бюджет Украины в первом полугодии поступило 142,1 млрд грн (в прошлом году за тот же период – 141,3 млрд). Рост составил 0,6 % вместо запланированных 9,3 %. Причем в июне в Общий фонд госбюджета поступило на 7,5 % меньше денег, чем в июне 2012 г., сообщает пресс-служба В. Пинзеника, депутата Верховной Рады от оппозиционной партии УДАР, экс-министра финансов Украины.

«Ситуация на самом деле еще хуже, если учитывать, что НБУ перечислил в бюджет вдвое большую сумму, чем предусматривалось планом – 4,1 вместо 2,1 млрд грн», – говорится в сообщении из офиса депутата. Дополнительным негативным сигналом назван «рост» доходов за счет невыплаченного по сравнению с планом НДС на 1,6 млрд грн. То есть с учетом этих факторов по итогам полугодия бюджет находится в минусе. По итогам года, по оценке В. Пинзеника, недобор может составить 25–30 млрд грн, или 7–8 % (в Законе Украины «О госбюджете на 2013 год» заложен доход на уровне 363,1 млрд грн).

В. Пинзеник призывает немедленно сократить расходы бюджета, отменить налоговые льготы и теневые схемы (*Finance.ua* (<http://news.finance.ua>). – 2013. – 3.07).

Продажі нових легкових автомобілів у червні 2013 р. скоротилися порівняно з аналогічним періодом минулого року на 23 % – до 14, 887 тис. штук. Про це повідомляє УНІАН з посилан-

ням на Укравтопром. Згідно з повідомленням, у червні загальний обсяг продажів автотранспортних засобів скоротився на 22,8 %, у тому числі автобусів – збільшився на 24 %, комерційних автомобілів – скоротився на 26 %.

Лідером авторинку в червні 2013 р. став вітчизняний автовиробник ЗАЗ, який порівняно з травнем скоротив продажі на 13,7 % – до 1,521 тис. штук, на другому місці Hyundai, також скоротив продажі на 7,6 % – до 1,318 тис. штук, на третьому місці Toyota, продажі якої скоротилися в червні на 11,5 % – до 1,073 тис. штук.

Як повідомлялося, продажі нових автомобілів в Україні в 2012 р. знизилися, уперше за останні три роки, на 1,5 % – до 217,403 тис. од. (*Українська правда (www.pravda.com.ua)* – 2013. – 3.07).

Международное рейтинговое агентство Moody's Investors Service считает, что Кипр не выполнил своих обязательств перед владельцами части гособлигаций внутреннего займа, осуществив их обмен на ценные бумаги с более длительными сроками погашения. Об этом говорится в опубликованном пресс-релизе агентства. Moody's сохраняет рейтинг Кипра на неинвестиционном или «мусорном» уровне СааЗ с негативным прогнозом, поскольку агентство не использует в своей классификации «дефолт» или «выборочный дефолт». Агентство проведет оценку последствий осуществленного обмена ценных бумаг на устойчивость в целом госдолга страны, то есть ее способности выполнять свои обязательства перед кредиторами.

В пресс-релизе отмечается, что агентство проведет оценку последствий осуществленного обмена ценных бумаг на устойчивость в целом госдолга страны, то есть ее способности выполнять свои обязательства перед кредиторами. При этом будет учитываться также возможность соблюдения властями Кипра условий стабилизационной программы, согласованной в марте с «тройкой» международных кредиторов (Еврокомиссия, Европейский центральный банк и Международный

валютный фонд). Эта программа предусматривает выделение Кипру кредитной помощи в размере 10 млрд евро в обмен на глубокую реструктуризацию банковского сектора и проведение жестких мер экономии, в связи с чем в стране углубляется рецессия, безработица уже превысила 16 %, а владельцы банковских депозитов выводят свои средства за рубеж.

Moody's выступило с таким заявлением после того, как агентство Fitch Ratings сообщило о временном снижении долгосрочного рейтинга Кипра в национальной валюте до уровня «ограниченный дефолт», а затем и Standard & Poor's объявило о временном понижении долгосрочного и краткосрочного суверенного рейтинга Кипра до уровня «выборочный дефолт». По мнению рейтинговых агентств, обмен облигаций на ценные бумаги с более длительными сроками погашения при сохранении прежних процентных ставок существенно ухудшает условия для их держателей.

Однако решение правительства Кипра пролонгировать гособлигации внутреннего займа на общую сумму в 1 млрд евро, срок погашения которых приходится на период действия согласованной с «тройкой» стабилизационной программы (2013 г. – первый квартал 2016 г.), по заявлению властей страны, преследует цель решить проблему ликвидности и дать возможность выполнять свои финансовые обязательства в тяжелый для республики период. Международные кредиторы Кипра в лице ЕС и МВФ приветствовали решение властей провести обмен облигаций. В совместном заявлении они подчеркнули, что «после завершения этой транзакции будут выполнены принятые кипрскими властями на себя обязательства по рефинансированию в целях поддержки стабилизационной программы» (*Минфин.com.ua* (<http://minfin.com.ua>)). – 2013. – 2.07).

Глава финансового ведомства Франции П. Московичи заявил, что страна запланировала меры экономии, призванные принести в казну 28 млрд евро в ближайшие два года.

По его словам, программа экономии необходима, чтобы привести финансы страны в соответствие с европейскими ре-

комендациями – уже в 2014 г. власти намерены сэкономить 14 млрд евро. Франция должна найти правильный баланс между сокращением расходов и повышением налогов, учитывая необходимость снижения дефицита бюджета и слабый рост экономики.

Франция должна найти правильный баланс между сокращением расходов и повышением налогов, учитывая необходимость снижения дефицита бюджета и слабый рост экономики, пояснил он.

П. Московичи также подтвердил целевой показатель по сокращению бюджетного дефицита до 3,7 % ВВП в текущем году, хотя ранее президент республики Ф. Олланд сказал, что этот показатель вряд ли будет достигнут.

Напомним, ранее Минфин сообщал, что Франция планирует выйти на сбалансированный бюджет к 2017 г. Бюджетные программы на 2013 и 2014 г. должны помочь стране снизить госдолг, который сейчас составляет 90 % ВВП, и привести фискальные показатели в соответствие с европейскими нормами, допускающими дефицит на уровне не более 3 % ВВП.

Отметим, в конце мая Еврокомиссия предоставила Испании и Франции два дополнительных года на нормализацию бюджетного дефицита, Португалии – один год. Отсрочка по программе достижения целевых показателей бюджетной консолидации была также предоставлена Польше, Нидерландам и Словении.

Драконовские меры по сбору налогов принесли властям Франции 2 млрд евро (*Минфин.com.ua* (<http://minfin.com.ua>)). – 2013. – 2.07).

Испанское правительство одобрило масштабную программу распродажи государственной собственности, сообщает газета The Telegraph.

Издание отмечает, что в ближайшие семь лет на торги планируется выставить четверть всей принадлежащей властям недвижимости.

Как стало известно, всего предполагается реализовать около 15 тыс. различных объектов, начиная с офисных зданий

и заканчивая сельскохозяйственными угодьями. Одними из первых с молотка уйдут штаб-квартиры государственного телеканала RTVE в Мадриде и Галисии и заброшенные армейские казармы в Севилье.

В программу также попадут 10 особо ценных зданий. Например, особняк на главной улице Мадрида Пасео де ла Каstellана и поместье в Андалусии, включающее более 14 тыс. га природного заповедника. Как сообщалось, в 2012 г. правительство создало комиссию для инвентаризации всех госактивов и определения тех из них, которые могут быть проданы. Распродажа должна помочь Испании выполнить поставленную Евросоюзом задачу по снижению дефицита бюджета с 7,1 % ВВП в 2012 г. до 3 % в 2016 г.

Сколько всего правительство рассчитывает заработать на программе приватизации, не сообщается. По информации испанских властей, в прошлом году бюджет страны пополнился на 90 млн евро от продажи пустующих объектов недвижимости. Еще 37,5 млн евро правительство сэкономило на перезаключении договоров аренды.

Стоит отметить, что Испания не единственная страна-член ЕС, которая пытается наполнить бюджет с помощью продажи госимущества. Так, ранее стало известно, что в рамках антикризисных мер Словения намерена продать 15 крупных государственных компаний, чтобы избежать обращения к международной финансовой помощи.

Министр финансов Словении У. Куфер сообщал, что в число объектов, подлежащих приватизации, в частности, войдут второй по величине банк страны НКВМ, авиакомпания Adria Airways, международный аэропорт «Любляны», телекоммуникационная компания Slovenian Telekom.

Помимо приватизации предприятий, Словения также намерена осуществить ряд мер по сокращению расходной части бюджета, что поможет сэкономить около 1 млрд евро (*Минфин.com.ua* (<http://minfin.com.ua>). – 2013. – 2.07).

Обещание главы ЕЦБ М. Драги «сделать все возможное», чтобы сохранить единую валюту, не спасло европейские

экономики от дальнейшего погружения в рецессию, пишет The Economist. В I квартале 2013 г. ВВП стран еврозоны сократился на 0,2 % (в сравнении с предыдущим кварталом). Падение продолжается с конца 2011 г. При этом рост крупнейшей европейской экономики – немецкой – составил всего 0,1 %, а во Франции, второй по величине экономике, ВВП упал на 0,2 %. На юге Европы дела обстояли еще хуже: падение в Италии и Испании составило 0,5 %, на Кипре – 1,3 %.

Прогнозы Еврокомиссии на 2013 г. также лишены оптимизма: ВВП еврозоны сократится на 0,4 % после сокращения на 0,6 % в 2012 г. Роль главного экономического аутсайдера возьмет на себя Кипр. Его экономика по самым радужным прогнозам упадет на 8,7 %. А вот у стран Балтики дела будут значительно лучше: у Эстонии ожидается увеличение ВВП на 3 %, а готовящаяся к вхождению в еврозону Латвия и вовсе может стать лидером роста с показателем в 3,8 %.

Неоднозначно выглядят и показатели рынка труда. Безработица в Германии в марте 2013 г. составила всего 5,4 %, тогда как в Греции и Испании – около 27 %. Разрыв еще более разителен среди молодежи. В Германии безработица среди молодых людей в марте составляла 7,6 %, а в Испании этот показатель достиг 56 %, в Греции – 64 % в феврале. Эти цифры могут несколько отличаться, если учитывать, что многие молодые люди на дневной форме обучения не считаются частью рабочей силы. Но в любом случае они правдоподобно иллюстрируют разницу между югом и севером Европы.

Нельзя не отметить, что за последнее время по ряду экономических показателей все же был достигнут прогресс. К примеру, дефицит текущего счета платежного баланса Португалии сократился с 12,6 % ВВП в 2008 г. до 1,5 % в 2012 г., Греции – с 15 до 3 %. Но большинство экономических индикаторов вызывают скорее опасения – госдолг все той же Греции к концу года достигнет уровня 175 % ВВП, Италии – 131 %, Ирландии и Португалии – 123 %. Большинство стран также вынуждены сводить госбюджеты с дефицитом (*Минфин.com.ua* (<http://minfin.com.ua>). – 2013. – 3.07).